JAVA-BODE.

[N]IEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1858. Zaturdag, 20 November. N°. 93.

HOOFD-BUREAU: Te **Batavia** bij H. M. VAN DORP; te **Samarang** bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te **Soerabaija** bij E. FUHRI & Co. en voor **Nederland** bij J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te **Amsterdam.**

Prijs der half jaar voor *Batavia*........................ f 12,50.
„ „ „ „ „ *Java*........................ „ 15,—.
„ „ „ „ „ *Buitenbezittingen*........ „ 17,50.
„ „ „ „ „ *Nederland*.................. „ 22,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven ***franco.***

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der **Advertentiën** is **50** cents voor de Vijf woorden
Bij eerste of meerdere herhaling **25** „ „ „ „ „
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behooren twee
BIJVOEGSELS.

Koninklijk besluit van den 13den September 1858, no. 101, is [be]nd tot onderwijzer van den derden rang voor de dienst in [Neder]landsch-Indië, *G. ter Marsch*, onderwijzer van den tweeden [rang] te Tubbergen.

[Bij] beschikking van Zijne Excellentie den minister van kolo[niën] van 26 Junij 1858, lett. A, no. 2, is aan *P. H. van der [Mei]den*, laatstelijk eersten gezaghebber der gouvernements schoener [van] Nederlandsch Indië *Anadjomène*, thans met verlof in Neder[land], verleend eene verlenging van verlof voor den tijd van zes [maan]den.

Civiel Departement.

Ontslagen:

[Op] zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, onder toekenning van pensioen, de gewezen klerk, tevens postcommies te Salatiga (Samarang) J. *A. Drinhuyzen*.

Benoemd:

[Tot] substituut-officier van justitie bij den raad van justitie te Soerabaija, de eerste substituut-griffier bij den raad van justitie te Batavia mr. *B. de Groot*.

[Tot] eersten substituut-griffier bij den raad van justitie te Batavia, [en] secretaris van den commissaris van het gouvernement tot [het] ontwerpen en voorstellen der vereischte wettelijke bepa[lin]g ter verdere regeling van het regtswezen in de bezittin[g]en buiten Java en Madura, mr. *W. E. van der Hout*.

[Tot] griffier bij den omgaanden regter in de tweede afdeeling op Java, de griffier bij den raad van justitie te Macasser mr. *W. Tadema*.

[Tot] griffier bij den raad van justitie te Macasser, de ambtenaar der eerste klasse, ter beschikking van den gouverneur van Sumatras Westkust mr. *B. G. H. Straeter*.

[Tot] controleurs der eerste klasse bij het binnenlandsche bestuur, in de assistent-residentie Benkoelen, de controleur der tweede klasse aldaar, *C. M. G. A. M. Ecoma Verstege* en de eerste commies bij het marine-departement *H. M. van Rijssen*.

[Tot] schout te Padang, de gepasporteerde adjudant-onder-officier *J. J. Becker*.

BIJ 'S LANDS DRUKKERIJ TE BATAVIA.

[Tot] hoofd-opziener, de opziener *A. F. G. de Pinéda*
[Tot] opziener, de letterzetter der eerste klasse J. *B. Tenret*.

Magtiging verleend:

[Tot] de uitreiking aan *R. R. Nauta*, eener acte van toelating tot de uitoefening der artsenijmengkundige practijk te Batavia.

Ontslagen:

[Eer]vol, wegens vertrek, als leden der sub-commissie van onderwijs te Padang, J. *L. van Gennep* en J. *Lijnen*, onder dankbetuiging voor de door hen als zoodanig bewezen diensten.

Benoemd:

[Tot] lid bij de sub-commissie van onderwijs te Buitenzorg, *H. van Ameijden van Duijm*, predikant bij de protestantsche gemeente aldaar.

Goedgekeurd:

Dat door den Gouverneur van Sumatras Westkust,

Zijn benoemd:

[Tot] leden der sub-commissie van onderwijs te Padang, J. *Verheij*, agent van de Factorij der Nederlandsche Handel Maatschappij en J. *Verhaagh*, roomsch katholijk pastoor, beiden te Padang.

Schutterijen, enz.

Ontslagen:

[Op] zijn verzoek, eervol, wegens vertrek, de eerste luitenant bij de Bataviasche schutterij *Th. F. Schill*.

Militair Departement.

Verleend:

[Een] tweejarige verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den kapitein der infanterie *F. A. C. Bloem*.

Geplaatst:

[Bij] het 14de bataillon infanterie, de majoor *F. J. Belle*, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd.

Goedgekeurd:

Dat door het Militair Departement

Is geplaatst:

BIJ HET WAPEN DER INFANTERIE.

[Bij] het 1ste bataillon, de tweede luitenant *P. J. Heck*, onlangs uit Nederland aangekomen.

Zijn overgeplaatst:

BIJ HET WAPEN DER INFANTERIE.

[Bij] het 2de bataillon (*Willem I*), de eerste luitenant *A. T.* J. *Catoire*, van het 9de bataillon.

[Bij] het 3de bataillon, de kapitein J. *F. Bruigom* en de tweede luitenant J. *H. Romswinckel*, de eerste van het 8ste bataillon en de laatste van het garnizoens-bataillon in de tweede militaire afdeeling.

[Bij] het 5de bataillon (Samarang), de kapitein *W. J. Döderlein de Win*, van het 8ste bataillon.

[Bij] het 7de bataillon, de eerste luitenant *F. J. W. Mekern*, van het 11de bataillon.

[Bij] het 8ste bataillon, de kapitein *G. L. C. Tikon* en de inlandsche eerste luitenant *Prawiro Rono*, de eerste van het 5de bataillon (Samarang), en de laatste van het garnizoens-bataillon ter Westkust van Sumatra.

[Bij] het garnizoens-bataillon in de tweede militaire afdeeling, de kapitein J. *H. E. von Stietz*, van het 3de bataillon, de eerste luitenant *H. A. Schade van Westrum*, van het 7de bataillon en de tweede luitenant *W. J. Havenga*, van het 10de bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon in de tweede militaire afdeeling (Samarang), de tweede luitenant *E. L'Honoré*, van het 8ste bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon in de Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo, de tweede luitenant J. J. *Bichon*, van het 13de bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon in de Wester-afdeeling van Borneo, de tweede luitenants *W. Pordon*, *H. W. O. de Bruijn* en *P. M. Ackerse*, de eerste van het 9de, de tweede van het 8ste en de laatste van het 4de bataillon.

BIJ DE MILITAIRE ADMINISTRATIE.

Als betaalmeester der tweede klasse, de adjunct-intendant L. *H. Meijers*.

Als aspirant-intendant, de aspirant-betaalmeester *B. G. W. Wilkens*.

ADVERTENTIEN.

Postkantoor.

Landmail van November.

De directeur der posterijen te Batavia herinnert bij deze belanghebbenden, dat de 2de mail-stoomer in November, den 25sten zullende vertrekken de brievenpakketten daarmede te verzenden, bij het postkantoor te Weltevreden zullen worden gesloten op Woensdag, den 24sten November aanstaande:
a. des avonds te 8 uren voor Europa, Britsch-Indië, China enz., enz.
b des middags ten 1 ure, die voor Banka, Palembang, Billiton en Riouw.

De directeur der middelen en domeinen, maakt bij deze bekend, dat krachtens art. 2 van 's gouvernements besluit van den 16den November jl. No. 26, de pacht van het regt tot het slagten van rundvee en buffels in de residentie Probolingo voor 1859, door den resident van dat gewest op nieuw zal worden opgeveild te Soerabaija, op Maandag den 13den December aanstaande.

Op daartoe bekomen magtiging, maakt de resident van Batavia, aan de gemeente bekend, dat het stoomvaartuig *Bennet*, met den 1sten December aanstaande, de dienst zal aanvangen, op den voet van het reglement, opgenomen bij staatsblad 1858 No. 87.

De ingenieur der gouvernements telegrafen in Nederlandsch-Indië brengt bij deze. met referte aan het tarief, voorkomende in de Javasche Courant van den 20sten Julij 1857 en de provisioneele voorschriften en voorwaarden, opgenomen in de Javasche Courant van den 9den Mei bevorens, ter algemeene kennis, dat het telegraafkantoor te Banjoewangi met Zaturdag, den 20sten November aanstaande, voor de publieke correspondentie wordt opengesteld.

Op het bureau van den chef over de geneeskundige dienst bestaat gelegenheid tot plaatsing van eenen klerk, voorloopig op een tractement van f 100,— 's maands.

Op bekendheid met administratieve werkzaamheden en redactiewerk zal vooral gelet worden.

Zij, die voor deze betrekking in aanmerking wenschen te komen, worden uitgenoodigd zich in persoon aan opgemeld bureau te vervoegen.

De resident van Soerabaija maakt bij deze, met referte tot zijne vroegere ter zake geplaatste advertentie, bekend, dat de ijzeren boeijen, bij den ingang van het wester vaarwater en bij het gewezen Fort Erfprins, weder op hare plaatsen zijn gelegd geworden.

VENDUTIEN.

Op Maandag, den 22 November, voor de toko van de heeren *Le Roux en Co.*, door *Cassalette & Co.*

en

Voor het commissiehuis van Gebrs. *Roselje* & Co.

à 4 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van *Abeelen, Dennison* & *Co.*

Op Woensdag, den 24 November, a 2 pCt. vendusalaris, op het Heemradenplein, door *Cassalette & Co.*

Op Donderdag, den 25 November, voor het commissiehuis van *John Pryce* & Co.

Op Vrijdag, den 26 November, voor het commissiehuis van *van Slooten, Morgan* & *Co.*

en

à 2 pCt. vendusalaris, op het Heemradenplein, door *John Pryce & Co.*

Oproeping van Crediteuren.

In de Javasche Courant van heden worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in den navolgenden boedel:

Door de commissarissen te Palembang, van wijlen den kapit. der artillerie *C. J. Coostermans.*

Aangekomen Vreemdelingen,

van den 17 tot en met den 19 November 1858.

HOTEL DES INDES. W. H. Rusman, uit Zee terug. — J. H. Walbeck, van Nederland. — C. J. de Jong, van idem. — P. Cyffeor, van Djambi. — C. N. H. van Heekeren, van de Reede. — P. Roodzand, van idem. — L. G. Swaan, van idem.

HOTEL DER NEDERLANDEN. G. Vogelpoot, van Curacao. — J. E. Buijs, van idem. — B. C. Deurholst, van de Reede. — J. Niedfeld, van idem

JAVA HOTEL. H. J. Roseboom, van Borneo.

HOTEL WILLEM II. A. M. van Dolen, van Djambi. — Siegmuna, van .... — Bekhuis, van Amsterdam. — Deissner, van Onrust. — J. P. Papet, van Amsterdam. — van Dolder, van Djambi. — Hamer, van de Reede.

Vertrekkende Personen.

F. W. L. *Lambrecht.* — *A. Ferzenaar.*

VENDUTIE

Op Maandag den 22 November 1858,
naast de Toko van
LEROUX & Co.
op Rijswijk,

Van Diverse Mode artikelen als: Zijden, geborduurde en barège, Robes, Onderrokken, Kragen, Chemisetten, Mouwen, Zakdoeken, kant en agrement, Dames en Kinderhoeden, Zijden en glacé Handschoenen, Crinolines, gemaakte Bloemen, Linnen, Drill voor broeken, Speelgoed in kleine kavelingen enz. enz.
Op Zondag te voren voor een ieder te bezigtigen.
(3385).

HOUT-VENDUTIE.

Op Woensdag den 24sten November, op het Heemradenplein,
à 2 pCt. Vendusalaris,
door
CASSALETTE & CO.,
van
DJATTIEHOUTEN BALKEN,
en
KROMHOUTEN.
(3420)

Vendutie

Op Woensdag 24 November 1858,
Voor het commissiehuis van
B. J. LEON,
van diverse **Meubelen, Wagens, Bendies, Paarden,** enz.
(3409)

VENDUTIE

op Donderdag den 25 November 1858,
voor het Commissiehuis van
JOHN PRYCE & CO.,
van diverse Lijnwaden, **180 Picols zuivere KLAPPEROLIE** in kleine kavelingen, **150 Vaatjes GRASBOTER,** Portwijn, 300 Kistjes Engelsche Zeep, **65 MARMEREN TAFELBLADEN, 2 Kisten fraai SPEELGOED** in kleine kavelingen, witte en gekleurde Eetservicsen en Waschstellen van Engelsch Aardewerk, eene ijzeren Pomp, enz. enz. (3452)

OP DE VENDUTIE

van Donderdag den 25 November 1858.
zal worden verkocht,
een voor de dienst afgekeurd,
RECHERCHE VAARTUIG (KOLEK)
(3412) JOHN PRYCE en Co.

VENDUTIE

Op Donderdag den 25 November 1858,
voor het Commissiehuis van
ABEELEN, DENNISON & CO.,
Van Kain-pandjangs, Hoofddoeken, Chitzen enz. Een aanzienlijke partij Staaf- en zwaar Plaat-ijzer, IJzerwerk, Deur-sloten, Roskammen, Agaatknoopen, een Factuur versche Provisien, als: Carrots, Zalm, Mosterd, Olijven, Zuren, Vruchten op water en Brandewijn, Tafel-azijn, Salade-olie, Stellen fijne Wellington water-, Wijn-, Likeur- en Rhijnwijn glazen.
10 paren **Mahoniehouten Canapées** met paardenhaar bekleed.
10 do. do. **Wipstoelen.**

HANG- & TAFEL LAMPEN, HANGSTOLPEN, PUIKE GRAS BOTER.
50 manden echt Seltserwater.
100 picols Heraj.
MAHONIEHOUTEN-BALKEN, 2 KARBOUWEN enz.
(3424)

VENDUTIE

Donderdag, 25 November 1858.
Voor een Huis op ***Batoe-Toelies,*** door
VAN SLOOTEN, MORGAN & CO.,
van Tafel en Hanglampen, Spiegels en Schilderijen, Tafels, Stoelen, Kasten, Led kanten, Glas- en Aardewerk, voorts: nog Rijtuigen, waaronder een nieuwe elegante Handchais, Bendies, 2 Spannen Wagenpaarden, Bendiepaarden, Tuigen, etc. (3416)

HOUT-VENDUTIE.

Op Vrijdag den 26 November 1858,
op het Heemradenplein, door
JOHN PRYCE & CO.,
van zware
DJATTIEHOUTEN BALKEN
en
Doodkistplanken.
(3414)

VENDUTIE

Vrijdag 26 November 1858,
voor het Commissiehuis van
VAN SLOOTEN, MORGAN & CO.,
Van diverse Lijnwaden, Schrijfbehoeftens, Glaswerk, Lampen, Waterleggers, Java Koffij, en circa 5000 Kilogram Geelkoper. Afkomstig van het Ned. Schip **Karel Henricus.** 3417)

OP DE VENDUTIE

Van Vrijdag 26 dezer
zullen al mede worden verkocht, gezette ***Brillanten*** en ***Diamanten*** en ***Staafgoud.***
3418) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

Op de Vendutie

van Vrijdag 26 dezer,
zullen almede worden verkocht:
EEN COMPLETE WAGENVERHUURDERIJ,
staande op het **Molenvliet,** bestaande uit een **opstal, vijf rijtuigen, 24 paarden, tuigen,** etc.
Nadere informatiën te bekomen bij
(3427) VAN SLOOTEN, MORGAN en Co.

De Vendutie ten huize van den Heer
R. SMITH, geannonceerd voor den
23sten November, is

UITGESTELD

tot DINGSDAG, den 30 November 1858.
(3389) JOHN PRYCE en Co.

Hout-Vendutie te Cheribon.

Op Maandag den 29 dezer,
zullen de ondergeteekenden op publieke veiling verkoopen:
Eene aanzienlijke partij Djattiehouten Balken, van groote en kleine dimensiën.
Cheribon, 17 *November* 1858. BLOK & RUZETTE.
(3421)

VENDUTIE

te SOEMEDANG, (PREANGER REGENTSCHAPPEN)
Op Donderdag den 2den December e. k.
wegens vertrek:
ten huize van den Adsistent Resident aldaar, door
R. PRINS qq.
Van RIJPAARDEN, 32 stuks zeer goede KOEBBESTEN,
een groote en een kleine
REISWAGEN,
Bloemen in potten, waaronder schoone Rozen en Luchsien, voorts: het Meubilair, een uitmuntende staande Klok, van *Racine,* en verdere inboedel.
De Ondergeteekende belast zich met kommissien.
(3401) R. PRINS qq.

Op Woensdag, den 1 December 18
zullen de Ondergeteekenden publiek verkoo
1899 Staven IJz
van 2 dm. tot 5 dm. Breedte en ½ dm. di
(3413) JOHN PRYCE en

In den loop dezer maand zullen op Vend
verkocht worden
TWEE PAKHUIZEN,
gelegen op Bazaar Pisang, nader informatiën bi
(3425) ABEELEN, DENNISON &

GEPERLDE GERST,

Berger Levertraan en Zwa
Verkrijgbaar bij
(3374) P. LANDBERG en Zo

Verkrijgbaar:
Terpentijnolie in blikk
Gemalen Potlood in vaatjes.
Portland Cement.
Bascules ter afweging van 1500, 2000 3000 pu.
bij
(3373) P. LANDBERG en Zo

Bij Van der Meulen en

Op nieuw ontvangen:
BIER OP KRUIKEN.

NIEUWE HARIN

pas aangebragt
bij
VAN DER MEULEN &
(3372)

THUNG SIONG KIE,

te BUITENZORG,
Pas Ontvangen:
Boter van het Superieure merk, **A. VAN LEEUW,** een groot assortiment **Dranken** en **visien, Ketting-Saucijs, Hammen** enz.
Uitmuntende **Moderateur-Hang-Tafel-, Billard-Lampen, Blik- en Pleetwerk, Likeur-, Zuur- en Olie- en Azijnstellen.**
Bijzonder fraai Speelgoed.
Witte en geornieerde **Porceleinen Eet- en Servicsen,** voor 12, 18 en 24 personen, **Puike Manilla sigaren** No. 1 & 2, enz. enz. (3

Changement de domicile.
V. THONNERIEUX,
Horloger Bijoutier
prévient le public de *Batavia,* qu'il vient de transférer son magasin dans l'ancien local de Mr. Pos côté Mr. G. Kollf et Co.
De plus, qu'il vient de recevoir une facture **Montres, Chaines** et **Clefs** de montres. **Sautoirs, Bracelets, Broches, Breloques** etc. etc.
(3422).

Per mail direct van *Parijs* ontvangen
Een prachtig factuur Bijouterie
als:
Parures, Armbanden, Broches met Ca Brillanten, en andere Edelgesteenten, Medail Alliance Ringen, Vesten-, Hemden- en Ma ten Knoopjes, Gouden Potlooden, Gouden en veren Vingerhoeden, Koralen Armbanden, Co en Oorringen voor kinderen, Horologie sleu
alsmede:
Een factuur keurig en net bewerkt Zilverwerk,
Broodmandjes, Servetten-banden, Salade pels en Vorken, Theelepels, Bekers, Ramm Lepels en Vorken voor kinderen.
Bij
OLISLAEGER, *Juwelier*
(3411) *Goudsmid, Rijswijk*

THÉATRE FRANÇAIS DE BATAVIA.
Avec la permission de M. le Résident.
LUNDI, 22 Novembre 1858.
Première représentation du huitième mois de l'abonnement.

LUCIE DE LAMMERMOOR.

GRAND OPÉRA EN 4 ACTES.
Entrée des coulisses pendant les représentations et repétitions est expressément interdite.

Le Spectacle commencera à 7 heures et demie précises.

Le Directeur-Gérant,
VAN KINSBERGEN.

VERLOTING

van een
aangenaam gelegen

WOONHUIS,

staande op den hoek van Batoe-Toelies, achter de Weeskamer,
bevattende:
Zes kamers, ruime Bijgebouwen, enz.,
alles van steen en met pannen gedekt.

De Loterij bestaat uit **één honderd en twintig** loten, ad **ƒ 100.— zilver het lot**, en zal worden getrokken, zoodra de lijst volgeteekend is.

Loten zijn verkrijgbaar bij den Heer ***G. H. H. Zadelhoff***, eerste bode bij de Weeskamer te Batavia. (3319)

LOGE DE STER IN HET OOSTEN

Receptie in den MEESTERGRAAD,
op Donderdag den 25 November 1858,
's avonds ten 8 ure.
De 1e Secretaris dier Loge,
H. K. KELLER.
Batavia, 19 November 1858. (3400)

COMBET,

Fabricant de Chaussures,
Vient de recevoir un assortiment de **Soulers veau doré et satin Turc**, pour Dames et Enfants. (3370)

Wissels op Nederland,

te
BATAVIA, SAMARANG en SOERABAIJA,
bij
B. KOPERSMIT en Co.

Wissels op Holland,

bij
(3302) VAN OMMEREN, RUEB en Co.

DUBRAY,

Gang Patjenongan.
Ontving uit zijne Fabriek nieuw geperfectioneerde

PIANO'S;

Voordeelde voor derzelver soliditeit ingestaan.
Hij staat voor deze Piano's voor 10 jaar in, omdat hij zeker is dat zijne instrumenten niet breken kunnen, en hij, als dit mogt gebeuren eene andere Piano in de plaats zoude. Sedert 8 jaar verkoopt hij zijne Piano's op Java, en nog nimmer heeft hij er een enkel ongeluk mede gehad; zie daar het bewijs dat hij geven kan.
Piano's gebruikt, te koop en te huur.
Voor reparatie en stemmen per 3 maanden ƒ 25,—.
MUZYKINSTRUMENTEN, SNAREN, ETC. (3277)

STADS HERBERG.

De ondergeteekende verwittigt het publiek, dat er in de **Stads Herberg**, aan de Kleine Boom, gelegenheid bestaat, om **Goederen** of **Brieven**, van of voor aankomende of vertrekkende personen, Scheepsgezagvoerders, etc. etc. in bewaring te nemen, volgens onderstaand tarief:
Voor gewone passagiers goederen, 24 uren, ƒ 0,60, langer dan 24 uren, ƒ 1,—.
Voor 1 enkelde koffer of daarmede gelijk, 24 uren, ƒ 0,30, langer dan 24 uren, ƒ 0,60.
Voor 1 picol goederen per 2 koelies, 24 uren, ƒ 0,60 langer dan 24 uren, ƒ 1,—.
Voor 1 brief onverschillig voor welken tijd, ƒ 0,60.
De jongste Nieuwsbladen van de plaats zijn steeds aanwezig, terwijl **Koffij, Thee** en meerdere **Verversingen** van 's morgens 6, tot 's avonds 6 uren verkrijgbaar zijn.
(3395) Y. L. R. IVERNEL.

Kamers disponibel,

hoek Secretarielaan en Rijswijk.
(3364)

Wordt Gevraagd,

op eene der Suikerfabrieken in den Oosthoek van Java, een Werktuigkundige die voldoende bewijzen van bekwaamheid kan overleggen. Voornamelijk zal regard geslagen worden op diegene, die reeds eenige jaren op zulk eene onderneming is werkzaam geweest, de werking der luchtledige toestellen grondig verstaat en geheel bekend is met het suikerkoken.
Het salaris aan deze betrekking verbonden zal **ƒ 4 à 500 Rec.** bedragen naar bekwaamheden.
Belanghebbenden gelieven zich (franco) te adresseeren aan de firma **Baijer & Co**, te Soerabaija.
E. FUHRI & Co.
SOERABAYA, 16 *November* 1858. (3405)

IEMAND met **Machinerie** bekend, voorzien van goede getuigschriften der voornaamste Nederlandsche Fabrieken, zag zich gaarne op eene ***Suikerfabriek*** of andere industriële onderneming geplaatst.
Adres: G. KOLFF EN Co.
Batavia (3429)

Men vraagt eene **Gouvernante**
voor opvoeding van jonge kinderen, tevens de geschiktheid bezittende om in de huishouding te assisteren.
Adres letters A B bij de boekhandelaren *de Groot, Kolff en Co.*, Samarang. (3337)

Wordt Verlangd

op aannemelijke voorwaarden:
Eene **GOUVERNANTE**, tot het geven der ***Eerste beginselen van het Onderwijs*** aan **drie** Kinderen. ***Muziekale kennis*** zal tot aanbeveling strekken, is echter *geen vereischte*.
Adres onder Letter **W**, bij
(3369) G. KOLFF EN Co.

WORDT GEVRAAGD,
Een BOEKHOUDER.
Adres **LANGE & Co.** onder letter **B.** (3410)

TE KOOP
Twee zeer schoone **Preanger Schimmels**, geschikt voor Rij- en Wagen-paarden. Nog ongedresseerd.
Adres:
(3428) LANGE EN Co.

TE KOOP.

Een uitmuntende zoo goed als nieuw

Potographie-Toestel

met scheikundige toebereidselen etc. compleet.
Adres bureau van dit Blad. (3363)

TE KOOP
30,000 DAKPANNEN,
Indramaijo-model,
à ƒ 20,— per **1000**, bij
B. A. VAN DORP.
INDRAMAIJO. (3339)

TE KOOP
Een Kapitaal
HUIS en ERF
op Molenvliet, bewoond en te bevragen bij
(3375) J. W. BEIJNON Sr.

TE HUUR een HUIS
gelegen op **Parapattan**, thans bewoond door den heer Mr. **Van Gennep**, met 1°. December e.k. te aanvaarden, en te bevragen bij
(3393) J. C. VAN CHAMBON.

TE HUUR

een **APPARTEMENT**, compleet en behoorlijk gemeubileerd ten huize van den ondergeteekende op Noordwijk.
3391. C. DE LAGRACINIÈRE.

TE HUUR
met primo December, een **HUIS** op *Kebon Sirie*, met planken vloer, laatst bewoond door Mevr. de Weduwe **Jessen.**
Te bevragen bij
(3396) G. INGRAM.

Blijkens acte, op den 9 April 1858 No. 48, voor mij Notaris en getuigen gepasseerd, hebben de heeren **Henri Herman Spengler** en **Jacob de Lanoij**, beiden wonende in Japan en **David Schuurman**, voor zijne firma **Haager en Schuurman, Jan Adriaan Stok**, voor zijne firma **B. Kopersmit & Co.,** en **Sebastiaan Jacobus van der Meulen**, de drie laatsten te Batavia woonachtig, zich geassocieerd tot het drijven van handel te Decima op Japan, onder de firma **H. H. Spengler & Co,** gevestigd aldaar, waarvan de beide eerste gerGerende en de overige kommanditaire Deelgenooten zijn, voor den tijd van twee jaren, aangevangen den 19 Julij 1858.
Geschiedende deze aankondiging in voldoening aan Art. 28 van het Wetboek van Koophandel.
(3399) J. J. MIJNSSEN,
Notaris.

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY
een uitmuntend geneesmiddel voor de *waterzucht.* Mejufvrouw E...... B......, te Zierikzee, oud 45 jaren, leed aan verval van krachten, en en vestopten zich bij haar alle teekenen van waterzucht, welke al spoedig zoo aanmerkelijk toenam, dat zij het bed niet meer kon verlaten en haar man elk oogenblik haren dood te gemoet zag. Deze laatstgenoemde besloot eindelijk nog de pillen van Holloway te beproeven. De zieke na dezelven gedurende vier weken gebruikt te hebben, was geheel hersteld, en had het gevaarlijke tijdstip in den leeftijd der vrouw gelukkig volbragt. Ook voor jonge meisjes op zekeren leeftijd zijn deze pillen zeer aan te beve'en.
De prijzen dezer Pillen en Zalf zijn als volgt:
Doosjes pillen à ƒ 1. — ƒ 3. — ƒ 5. —.
Potjes zalf à ƒ 1. — ƒ 3. — ƒ 5. —.
Te Banjoemaas bij M. S. Cheriman.
» Poerworedjo » F. Neumann.
» Djocjocarta » Buijn & Co.
» Souracarta » W. Veldman.
» Salatiga » F. Kruthoffer.
» Tagal » Wed. Dort.
» Cheribon » W. Galistan.
» Cheribon » M. Blok.
» Samarang » H. L. de Lyon, de Groot, Kolf, & Co. en bij
De hoofdagenten Soesman & Co. (3353)

Boekhandel LANGE & Co.
KANTOORALMANAK ƒ 0,25.
id. opgeplakt „ **0,50.**
(3365)

VISITE-KAARTJES,

gelithografieerd en in boekdruk.
Te Batavia en Samarang bij
(3368) G. KOLFF EN Co.

JAVA-BODE.

H. H. Inteekenaren op bovengenoemd Blad, die genegd zijn met hun abonnement voor het **Eerste halfjaar 1859** voort te gaan, worden beleefd verzocht, hiervan zoo spoedig mogelijk aan den Ondergeteekende kennis te geven, en tevens de gelden daarvoor ***Franco*** toe te zenden, opdat hij in staat gesteld moge worden, de oplage bij tijds te regelen.

Prijs voor het Eerste halfjaar:

voor Batavia	ƒ 12,50.
„ Java	„ 15,—.
„ de Buitenbezittingen	„ 17,50.
„ Nederland	„ 22,50.

Brieven ***franco*** aan
den Administrateur,
(3390) H. M. VAN DORP.

De Inteekening en Storting voor dat Blad kan ook geschieden bij **de Groot, Kolff & Co.** en **G. C. T. van Dorp** te ***Samarang*** en **E. Fuhri & Co.** te ***Soerabaija, Weijermans & Co.*** te ***Pasaroean*** en **M. R. ROMSCH** te ***Cheribon.***

Nederlandsche Staat Loterij

voortdurend worden bestellingen aangenomen op Loten voor de **237** Staats-Loterij.

Prijs voor een heel Lot	ƒ **100,—**
» » » half »	» **50,—**
» » » vijfde »	» **20,—**

bij
3315) G. KOLFF & Co.

VERGULDE EN PALISANDER

SCHILDERIJ-LIJSTEN

van 40 cents tot ƒ 2,— de voet, worden vervaardigd op alle verlangde dimensien.
SCHILDERIJ GLAZEN
van de **grootste afmetingen.**
Vergulde SUPPORTS.
Te *Batavia* bij
(3314) G. KOLFF EN Co.

Boekhandel van H. M. VAN DORP, te Batavia.

Kantoor-Almanak 1859 ƒ —.50, opgepl.	ƒ	**1.—**
Kantoor- en Zak-Agenda 1859 . . .	„	**5.—**
Almanach d'Illustration 1859 . . .	„	**2.—**
„ **Prophétique** „ . . .	„	**2.—**
„ **Comique** „ . . .	„	**2.—**

(3397)

H. M. van Dorp te Batavia.
Vergulde Schilderijlijsten,
„ *Palissanderhouten dito*
van verschillende dimensien.
KANTOORBOEKEN, als:
GROOTBOEK, JOURNAAL, KASBOEK, KOPIJBOEK ENZ.,
in verschillende formaten. (3313)

BATAVIA.

☞ Den 19den November is het Ned. schip *Wilde*
kapitein *Driest*, van Liverpool naar Batavia, A
gepas-seerd.

— Ll. Donderdag is de nieuw benoemde command
en inspecteur der Marine, de schout bij nacht Vo
poot, wiens aankomst ter reede wij in ons vorig n
mer meldden, onder de gewone eerbewijzingen, aan
gestapt. Z. H. E. G. heeft zijnen intrek in het *Hôtel*
Nederlanden van den heer *van Hogezand* genomen

— Men schrijft ons van Bekassi, dd. 14 Novem
In de rivier *Tjikarang* is, op den 15den dezer, o
vischt een lijk van het mannelijk geslacht met
wonde in den schouder onder het sleutelbeen. Bij
derzoek is gebleken, dat hetzelve is van den inla
Sari-an, woonachtig te *Tjibarorsa* (afdeeling Buitenzo
Op Woensdag avond, den 10den dezer, werd *Sar*
door drie personen, met name *Agoen* van *Tjibar*
zijnde een zoon van den mandoor, benevens de in
der *Baüng* en Bapa *De-an* van de Kampong *Kali O*
uitgelokt, om naar den Bazaar te gaan, van wa
niet is teruggekeerd. Naar de verdachte personen w
den door de politie ijverige nasporingen bewerkstelli

Batavia. Eenige in den laatsten tijd ontvangen
rigten nopens onrustige bewegingen onder de be
king in de afdeeling *Indramajoe* onder *Cheribon* e
de assistent-residentie *Krawang*, hebben het noodig d
achten, maatregelen van voorzorg te nemen.

Met dat doel zijn, in den morgen van den 18den
zer, naar *Pamanoekan* ingescheept drie compagnien
fanterie, onder bevel van den luitenant-kolonel *He*
onder wiens commando tevens alle bezittingen in
Cheribonsche gesteld zijn.

— Ten vervolge op de vroegere berigten nopens
Djambische aangelegenheden, zijn wij in staat gest
het volgende mede te deelen:

In de eerste helft van October, werd de hoofdkamp
Djambi verontrust door eene bende vagebonden, g
tendeels bestaande uit vreemdelingen, die op roof
moord uitgingen. Niemand kon zich op korten afst
van den kraton verwijderen, zonder gevaar te loo
door deze kwaadwilligen aangevallen of vermoord
worden. In weerwil van waarschuwingen, dat
aanranding op het leven der Nederlandsche troepen
de grootste gestrengheid zoude worden gestraft,
men op die wijze voortgaan, tot dat één der be
gevat door eene militaire patrouille en na ter doo
zijn veroordeeld, tot voorbeeld voor anderen de s
des doods had ondergaan. De veroordeelde, van *Indr*
afkomstig, was vroeger zeeroover van beroep, en
deel genomen aan het wreedaardig en verradelijk
moorden van twee militairen en het doodelijk verw
den van een persoon uit het gevolg van den Ne
landschen commissaris. Na deze executie, welke op
14den October jl. plaats vond, had men geen ov
meer van de vagebonden, waarvan een groot ged
vroeger in dienst was van de zoogenaamde radja's.

Den 20sten October jl. ontving de Nederlands
commissaris de tijding, dat de Pangeran Ratoe, de
numbahan en meer rijksgrooten den volgenden dag
de hoofdkampong *Djambi* zouden afkomen, om den c
missaris op den 28sten daaraanvolgende te ontmo

De Pangeran Ratoe (kroonprins) was aanvan
bestemd, om tot Sulthan van *Djambi* te worden v
ven, doch deze Pangeran gaf schriftelijk te kennen,
hij daartoe liever niet in aanmerking wenschte te ko
terwijl hij tevens in overweging gaf, om den Panu
han *Praboe*, oom van den ex-sulthan, voor den troo
bestemmen.

Nadat op deze wijze de eigenlijke troonsopvolger
zijn regt vrijwillig afstand had gedaan, werden on
handelingen aangeknoopt met den Panumbahan, me
gevolg, dat hij den 2den November jl., na teekenin
beëediging van een nieuw verdrag, plegtig, in het
zijn van een groote menigte volks, onder den n
van Ratoe *Achmad Nazar Oedin*, als Sulthan werd
stalleerd. De kroonprins, (pangeran ratoe) *Marta N*
trad tevens als zoodanig weder op.

De ex-sulthan gedraagt zich bij voortduring sti
rustig. Daar hem overigens ten eenemale de middelen
breken, om zich van het verloren gezag weder me
te maken, is het zeer onwaarschijnlijk, dat hij e
pogingen daartoe zal aanwenden.

In den kraton op de hoofdplaats, welke in ve
digbaren staat is gebragt, is eene bezetting gel
onder bevel van den kapitein der infanterie *Back*

De expeditionaire oorlogs- en koopvaardijschepen
de overige troepen zijn bereids te *Batavia* teruggeke

Wester afdeeling van Borneo (*Sambas*). Vo
berigten over de maand October ll., stond de p
de geheele afdeeling vrij gunstig en was de arbeid i
mijnen, ten gevolge van regen, hervat. De visscher
levendiger. De met het *Nieuw Orleans* katoenza
Tandjong Goenong genomen proeven zijn misluk
Pamangkat is het zaad echter gekomen,

Montrado. Te *Djintang* stonden 314 koffijboo
in bloei, doch van de aanplanting te *Sjadat* waren
1000 boomen 200 gestorven. Ook in deze afde
had men den mijnarbeid hervat, — en beloofde de
een goeden oogst, even als in de afdeeling *Mam*
Landak en *Tajan*.

Sintang. Gedurende October was de handel le
diger en werd eene vrij aanzienlijke hoeveelheid
uit de *Melahoei* afgevoerd. De rijstaanplantigen sto
over het algmeen gunstig.

(*Jav. C*

EERSTE BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaturdag, 20 November 1858, No. 93.

Soerabaija, 15 November. Gisteren is men gereed gekomen met het spannen des draads van den electro-magnetischen telegraaf tot Banjoewangi, zijnde alhier uit laatstgemelde plaats de eerste telegraafseinen ontvangen, zoodat men zich weldra zal mogen verheugen in de openstelling voor het publiek der telegraafgemeenschap, langs de geheele noordkust van *Java*. van af Anjer tot aan *Java's* oostelijksten uithoek.

(*Oostp.*)

LAATSTE BERIGTEN.

Londen, 9 Oct. De toestand van zaken is rustig en er is geen politiek of ander nieuws van aanbelang. De geldmarkt is gemakkelijk en de toevloed van goud groeit aan. Met den handel staat het niet zoo goed, doch beter dan wij verwachtten.

— Het tractaat met China is bekend gemaakt en wordt algemeen goedgekeurd; doch men vermeent, dat standvastigheid zal vereischt worden, om deszelfs werking te verzekeren.

— Rajah Brooke vervolgt ijverig zijne voornemens.

— In den stand der buitenlandsche zaken is geene verandering gekomen.

— Men hoopt, dat de Atlantische telegraaf weldra weder bruikbaar zal zijn. (*Straits Times Extra.*)

— De financieele hervormingen gaan naar wensch in Turkije voort.

— Lord Strafford de Redcliffe heeft, namens Engeland, den Sultan eene schadevergoeding voor het bombardement van Jeddah aangeboden.

— De nationale vergadering is in Servie weder ingevoerd.

Turkije heeft daar tegen geprotesteerd en er heerscht groote gisting onder het volk.

Prins Danielo heeft zich gewapend en een stuk gronds aan de grenzen bemagtigd.

— Een sterke tegenstand openbaart zich tegen de emancipatie der lijfeigenen in Rusland.

— De fransche troepen te Rome hebben versterking gekregen. Er doen zich voorteekenen van eene aanstaande politieke beweging in Italie op.

— Het Pruissisch regentschap is geheel geregeld, door de benoeming van den prins van Pruissen tot regent met algeheele volmagt.

(*Singapore Free Press Extra*).

— De Engelsche regering heeft, door middel van de dagbladen, het antwoord openbaar gemaakt van lord Canning op de bekende dépêche van lord Ellenborough nopens de confiscatien in Oude. Lord Canning verdedigt in dit antwoord de door hem geproclameerde verbeurdverklaring van al de bezittingen der opstandelingen in Oude.

— Tusschen 20 en 30 Sept. zijn goede seinen van Valentia op Newfoundland aangekomen, terwijl men te Valentia geene verstaanbare signalen ontving. Hieruit blijkt dus, dat de kabel niet is gebroken.

— De Hamburgsche stoomboot *Austria*, die met 420 passagiers en 90 man equipage naar Amerika vertrokken was, is in de nabijheid van New-York in open zee geheel verbrand. Een Fransch schip moet er in geslaagd zijn, een vijftigtal menschen te redden.

— Van kapt. M'Clintock, die, gelijk men weet, eene expeditie onderneemt, met het doel om nasporingen omtrent het lot van sir John Franklin te bewerkstelligen, zijn berigten van 24 Julij ontvangen. Hij bevond zich bij het afzenden dier berigten in de Pondsbaai, nadat het hem gelukt was, door het ijs van de Baffins-baai heen te dringen. Hij was voornemens al het mogelijke aan te wenden, om Beecy-Island te bereiken. Zijn schip, alsmede de bemanning bevond zich in een voldoenden staat.

AANKOMST DER MAIL.

In den avond van den 18den dezer, is alhier aangekomen het stoomschip *Koningin der Nederlanden*, kapt. *Lewis*, met de Overland-brieven en paketten uit Europa, loopende tot den 9dten October jl. Wij haasten ons onzen lezers het voornaamste mede te deelen.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Het staatkundig nieuws is en blijft buitengewoon schraal. Keizer Napoleon is in de afgeloopen week uit Biarritz te Parijs teruggekomen en, na eerst eene zitting van den ministerraad gepresideerd en eene wapenschouwing over het garnizoen van Parijs gehouden te hebben, naar het kamp van Châlons vertrokken. Inmiddels heeft prins Napoleon bij den keizer van Rusland een bezoek afgelegd en is, den 5den Oct., uit Warschau te Parijs teruggekeerd. Nopens het doel van die reis, zijn veel geruchten in omloop, het een al onwaarschijnlijker dan het andere. In het voorbijgaan zij hier nog gezegd, dat de czaar te Warschau eene groote wapenschouwing heeft gehouden en dat ook de prins van Pruissen hem daar een bezoek gebragt heeft.

In Engeland wordt de wijziging in het stelsel van verkiezingen druk besproken. De gewezen lord mayor van Londen, de heer Salomons, een Israëliet heeft zich sinds dagen tot candidaat gesteld voor zekeren heer Townsend, die van lid van het parlement lid van het hoogerhuis is geworden. Deze heer Salomons wil Engeland met een kiesstelsel als dat van België begiftigen.

De bepalingen van het Chinesche tractaat hebben bij de handelswereld en de journalistiek in Engeland een onverdeelden bijval gevonden, en men is daarvoor erkentelijk, niet aan het tegenwoordige ministerie, dat den oorlog met China afkeurde, toen het nog op de banken der oppositie in het Parlement zat, maar aan de politiek van lord Palmerston en diens gevolmagtigde, lord Elgin, die in zoo korten tijd en met betrekkelijk zoo geringe middelen, zulke buitengewone uitkomsten hebben verkregen. De schadevergoeding, ten bedrage van £ 1,200,000, zal eenigens niet, gelijk tot nu toe werd opgegeven, uit de ontvangsten der tolkantoren te Canton gevonden worden, maar in eens door de betrokken autoriteiten, voor dat de bezettings-troepen Canton verlaten, betaald worden.

De Pruissische kamers zullen tegen den 19den October worden bijeengeroepen. In den toestand des konings wordt nog geen verbetering opgemerkt en Z. M. zal nooit weer kunnen regeren. De Engelsche dagbladen beginnen zich nu met de kwestie van het regentschap onledig te houden. De *Times* o, a. betoogt de noodzakelijkheid van een regentschap, daarbij tevens den wensch te kennen gevende, dat aan de natie wat meer deel zal gegeven worden aan de regering des lands. De *Times* voegt daarbij eenige ophelderingen, betreffende de hinderpalen, die de vestiging van een regentschap alsnog belemmeren, en die uitgaan van eenige leiders der feodale partij, die door onderscheidene leden der koninklijke familie, inzonderheid door de koningin, ondersteund worden. Het ministerie is verdeeld, doch de chef van het cabinet, de heer von Manteuffel, helt naar de zijde van den prins van Pruissen over. Het is dan ook aan dien minister, dat het besluit wordt toegeschreven, volgens 't welk de dagbladen de zaak van het regentschap zullen mogen bespreken.

Met deze bijzonderheden komt in vele opzigten overeen, wat de *Nordd. Ztg.* omtrent deze aangelegenheid mededeelt, en 't welk hierop neerkomt: daar de koningin eene voortduring van het provisorium wenschte, had de prins van Pruissen den heer von Manteuffel opgedragen over een middenweg te onderhandelen, waardoor de voorstanders van het regentschap en die van het provisiorium zouden kunnen bevredigd worden. De heer von Manteuffel voldeed aan dien last, doch de poging mislukte, en de *Voss. Ztg.* en de *Nat. Ztg.*, die het waagden met hun gevoelen over den stand van zaken voor den dag te komen, waren de eerste slagtoffers dier schermutselingen. Dat de in beslag genomen nommers dier bladen later teruggeven zijn en in het algemeen aan de drukpers het bespreken van dit vraagstuk is toegestaan, pleit voor de meening, dat de partij van het regentschap de zegepraal behaald heeft.

Het Zweedsche ministerie heeft eene kleine wijziging ondergaan. De minister van oorlog, graaf Gyldenstolpe, is tot opperbevelhebber van het leger benoemd, terwijl de kolonel Bjoernstjerna met de portefeuille van oorlog is belast.

De overeenkomst, betreffende de reorganisatie der Donau-Vorstendommen is thans in haar geheel bekend geworden. Daaruit blijkt o. a. dat de Vorstendommen Moldavie en Wallachije voortaan, onder de benaming van Vereenigde Vorstendommen van Moldavie en Wallachije, onder de suzereiniteit van den sultan en tevens onder de collective guarantie der mogendheden, in het genot blijven van hunne tegenwoordige regten en immuniteiten. De openbare magt wordt in elk der beide Vorstendommen toevertrouwd aan eene verkiesbare vergadering, die handelt in overeenstemming met eene centrale commissie voor de beide Vorstendommen. De hospodar wordt belast met de uitvoerende magt. De wetgevende magt wordt collectief uitgeoefend door den hospodar, de vergadering van afgevaardigden en de centrale commissie. Beide Vorstendommen betalen aan den leenheer eene schatting van 1,500,000 piasters voor Moldavie en 2,500,000 voor Wallachije. Van belang is de bepaling, dat de hospodars, in geval op klagten wegens schending van de regten en privilegien der Vortendommen, door den leenheer geen acht wordt gegeven, de tusschenkomst van de vertegenwoordigers der mogendheden te Constantinopel zullen inroepen. De hospodar wordt door de vertegenwoordiging voor zijn leven gekozen. Om tot hospodar verkiesbaar te zijn, zal men de ouderdom van 35 jaar moeten bereikt hebben en zoon zijn van een in Moldavie of Wallachije geboren vader, in het bezit zijn van een inkomen van 3000 ducaten uit vaste goederen; ook moet hij gedurende tien jaren eene openbare betrekking bekleed hebben of lid van een der beide bovengenoemde vergaderingen geweest zijn, Hij regeert met hulp van door hem benoemde ministers. Hij sanctionneert en promulgeert de wetten en kan zijne sanctie daaraan weigeren. Hij heeft het regt van gratie, ontwerpt de budgetten en onderwerpt die aan het oordeel der volksvergadering. Iedere handeling van den hospodar moet door de competente ministers gecontrasigneerd worden. Deze zijn verantwoordelijk voor de verkrachting der wetten, inzonderheid voor verspilling van 's lands gelden. De vergadering van afgevaardigden wordt voor 7 jaar benoemd. Zij wordt jaarlijks door den hospodar in de eerste week van December bijeengeroepen, om gedurende 3 maanden zitting te houden. Van deze zittingen wordt, onder toezigt van den president, een kort verslag in het officiele dagblad openbaar gemaakt. Geen belastingen zullen kunnen geheven worden, zonder toestemming van deze vergadering. De centrale commissie zal zitting houden te Fockschani en zal uit 16 leden bestaan, 8 Moldaviers en 8 Wallachijers. Zij is permanent. Zij heeft het toezigt over de consitutive bepalingen der nieuwe organisatie en kan aan de hospodars de noodige hervormingen aanbevelen. Er zal een opperste hof van justitie en cassatie voor beide vorstendommen te Fockschani gevestigd worden, waarvan de leden onafzetbaar zijn. Alle Moldaviers en Wallachijers zijn gelijk voor de wet. De individueele vrijheid is gewaarborgd. Alle Christelijke geloofsbelijdenissen genieten dezelfde staakundige voorregten. Het genot van deze regten kan ook door wettelijke bepalingen tot andere eerediensten uitgestrekt worden. Alle privilegien en monopolien, dit tot dusverre in het bezit waren van zekere klassen, zijn afgeschaft.

Deze zijn eenige der voornaamste bepalingen van dit uitgebreid document, dat uit 50 artikelen bestaat en waarbij nog gevoegd zijn bepalingen betreffende de zamenstelling der volksvertegenwoordiging, de wijze van verkiezingen, enz.

Den 2den Oct. heeft de uitwisseling der ratificatien plaats gehad.

De *Gaceta* van Madrid behelsde dezer dagen eene circulaire van den minister van binnenl. zaken aan de gouverneurs van de provincien, ten einde aan deze voor te schrijven, welke gedragslijn zij bij den ophanden strijd over de verkiezingen hebben te volgen, terwijl deze hooge ambtenaren daarin tevens met de staatkundige zienswijze der regering bekend gemaakt worden. Men kan deze circulaire dus als eene soort van programma van de regering beschouwen. Uit die circulaire blijkt: het cabinet regeert volgens de bestaande constitutie, waarin hoegenaamd geen verandering zal gebragt worden; verkoop van de gemeentegoederen en later van de geestelijke, doch dit laatste alleen in overeenstemming met den Paus; aanbieding van wetten tot uitbreiding en bevestiging der administrative onafhankelijkheid van de provincien en gemeenten, en eindelijk wijziging van de wet op de drukpers en herstelling van de jury. Bij de verkiezingen zal de meest mogelijke vrijheid gelaten en geen persoon of partij uitgesloten worden. Intusschen worden de gouverneurs aangemaand, om in de kiesvergaderingen, op eene wettige wijze, van den invloed gebruik te maken, welken hunne positie hun geeft, ten einde de vijanden der regering bij de discussien het woord niet alleen hebben.

De verschillende partijen in Spanje bereiden zich ernstig op de aanstaande verkiezingen voor. In de hoofdstad heeft de liberale partij reeds hare candidaten gekozen.

Bijzondere berigten uit Rome, van het midden September, melden, dat er steeds eene bedenkelijke spanning heerscht tusschen de troepen van het Fransche bezettingsleger en de Pauselijke soldaten, die van tijd tot tijd oorzaak is van bloedige gevechten. Het schijnt, dat men van beide kanten zich steeds even gereed betoont, om aanleiding te geven tot dergelijke bedenkelijke ontmoetingen, en dat de opgewondenheid der Romeinsche soldaten, ten aanzien der vreemde, van de zijde der menigte op verschillende wijzen wordt aangevuurd, zoodanig, dat er inderdaad ernstige maatregelen worden gevorderd, om de openbare orde krachtdadig te handhaven.

Uit de Levant luiden de tijdingen nog altijd ongunstig. Zoo verneemt men nu weder, dat een aantal uit Mecca komende pelgrims, die zich op een schip bevonden, toebehoorende aan een Fransch huis, tegen de equipage in opstand gekomen zijn. Wanneer dit schip niet gelukkig eene Engelsche stoomboot ontmoet had, zou eerstgenoemd vartuig waarschijnlijk het toeneel van een algemeenen moord zijn geworden.

Uit Constantinopel wordt gemeld. dat lord Stratford de Redcliffe de aldaar wonende Engelsche onderdanen in audientie ontvangen heeft, ten einde hun dank te zeggen voor de van hen ontvangen blijken van sympathie. In de bij die gelegenheid door den lord gehouden redevoering, zeide hij, dat hij slechts korten tijd te Constantinopel zoude vertoeven, terwijl hij zich daarna in de meest vleijende bewoordigen over zijn opvolger uitliet.

De finantieele hervormingen, die de sultan in zijn paleis ingevoerd heeft, worden, tot dusverre doorgezet. Het besluit evenwel, waarbij de hoogere ambtenaren verminderd worden, werd reeds daags na de uitvaardiging ingetrokken, omdat de sultan begreep, dat hij in dit opzigt te ver was gegaan. In het algemeen blijft het bij de administratie; op enkele uitzonderingen na, bij het oude. Welligt zal men voortaan wat minder vrijgevig zijn met het begeven van posten, gratificatien en pensioenen. Zooveel is intusschen zeker, dat de bezuinigingen, welke de sultan in zijn paleis heeft ingevoerd, reeds van een gunstigen invloed op de levenswijze van sommige [illegible] ren geweest is. De groote vraag blijft evenwel altijd: zal het van duur zijn?

De bey van Tunis heeft in zijne hoofdstad een gemeenteraad georganiseerd, die eenige malen in het jaar zal bijeenkomen en over alle stedelijke aangelegenheden zal beraadslagen. Dit is het eerste voorbeeld van zulk eene instelling in het Oosten. (*N. Rott. Ct.*)

NEDERLAND.

Van den specialen Correspondent van den Java Bode.

's Gravenhage, 7 October 1858.

Het is eene zaak boven allen twijfel, dat de natuurverschijnselen in de tropische gewesten de onzen in pracht en majesteit overtreffen. Toch geloof ik, dat wij thans het schouwspel genieten van een phenomeen, dat ook den meest verwenden oosterling ontzag zou inboezemen. Ontzag, zeg ik, want van vrees is in onze eeuw geene sprake meer, en de komeet van Donati, waarop ik doel, wordt met een gerust hart en zonder eenige bedruktheid door ons westerlingen aanschouwd. Volgens de geleerden is zij grootscher dan eenige komeet, die sedert de zestiende eeuw aan den hemel zigtbaar was, en zoo gij haar aanschouwdet, zoo als ze daar in de nabijheid van den Grooten Beer, schitterender dan de sterren der eerste grootte, met haren breeden staart, die een vierde van het uitspansel doorsnijdt, des avonds aan den hemel prijkt, gij zoudt zeker de verrukking deelen der verwonderde Hagenaars, die elken avond haar gadeslaan. Men zegt dat kometen een goed wijnjaar geven — waarschijnlijk is het eene geusurpeerde reputatie, even als hare vroegere reputatie, dat zij rampen voorspelden; zoo zelfs, dat, volgens de oude overlevering, keizer Karel zijn driedubbele kroon er voor afgelegd zou hebben. Intusschen in een goed wijn- en oogstjaar mogen wij ons verheugen en, zoo wij dankbaar zijn, dat de *politieke* rol der staartsterren is afgespeeld, wij zouden het niet betreuren, indien de komeet van Donati den koning van Pruissen bewoog, afstand van zijnen troon te doen.

Op dit oogenblik toch verkeert dat rijk in den ongelukkigsten toestand. Een prins regent, een grijsaard als zijn broeder, staat aan het hoofd van het bewind, dat hem door de twee voornaamste leden van het cabinet betwist wordt. De prins mist de magt om hen te ontslaan en mannen van zijne partij, de partij van Gotha, in hunne plaats te kiezen, terwijl de koning, door beroerten verlamd, en bijna voortdurend in een toestand van geestverbijstering, zich niet meer om de regeringsaangelegenheden kan bekommeren. Gelukkig dat het land rustig is: in tijden van woeling ware het lot van Pruissen niet te voorzien.

Wie weet hoe spoedig ook in de Deensche zaken eene verandering zal komen en de kwestie der hertogdommen eene andere wending zal nemen. Desen middag toch deelde de telegraaf mede, dat de koning van Denemarken, door eene verheffing van zijne borstkwaal, in zeer onrustbarende omstandigheden verkeert.

Ook de koningen sterven *somtijds*, zoo als de voorzigtige leermeester den dauphin van Frankrijk, later Lodewijk XV, verzekerde.

Ook de koningen der wetenschap. Wij spreken niet van den negentigjarigen van Humbolt, die, even als zijn naam, onsterfelijk schijnt, maar van dien practischen geleerde, den Oostenrijkschen ingenieur Negrelli, wiens naam onafscheidelijk verbonden is aan het grootsche ontwerp der doorgraving van de landengte van Suez, en die ook als inspecteur-generaal der Oostenrijksche spoorwegen zich te regt eene groote vermaardheid heeft verworven. Zijn naam gold dien van Stephenson, en het is dan ook eerst op het antwoord van Negrelli, dat de Engelsche ingenieur zich verwaardigd heeft een wederantwoord te geven, daar hij tot dusverre zich bepaalde tot het uiten zijner gevoelens in het parlement, waarvan hij lid is en waar geen deskundige hem kan tegenspreken.

Terwijl de dagbladen den dood van een groot man mededeelden, bevatten zij gelijktijdig het doodberigt van den grootsten man onzer eeuw, den Ierschen reus Murphy, die de hollandsche kermissen afreisde en te Alkmaar aan de zenuwzinking ziekte bezweek. 't Is buiten twijfel een *groot* verlies, maar gij zult onze landgenooten niet van ongevoeligheid beschuldigen, indien wij u zeggen, dat men er zich weinig om bekommert en meer denkt aan andere aangelegenheden.

In het noorden is men nog altijd vervuld met de spoorwegen, welke kwestie, sedert mijn vorig schrijven, geheel dezelfde is gebleven. Maar sedert dien tijd zijn er in het zuiden, bepaaldelijk in Zeeland, stemmen opgegaan, die de regering van een stiefmoederlijk beheer jegens die provincie betigten, daar zij haar tot dusverre een spoorweg onthield. Een der bladen van dat gewest, en een brochure door zekeren Zelandus geschreven, opperen zelfs het denkbeeld, dat men Zeeland maar aan Belgie moest afstaan. Die uitdrukkingen moeten natuurlijk aan de " hitte der improvisatie " worden toegeschreven, want gemeend zijn zij zeker niet.

In Limburg is men minder vriendschappelijk jegens onzen zuidelijken nabuur gestemd. Gij zult weten, dat sinds jaren door Belgie het irrigatie systeem wordt gevolgd, en dat men daar de drooge landen kunstmatig besproeit. Hiertegen bestaat geen bezwaar. Maar wel met betrekking tot de bron, waaruit men dat water put. Het wordt afgeleid uit de Maas te Luik, door het kanaal Lateraal, de Zuidwillemsvaart, de kanalen naar Hasselt, naar Beverloo, Heerenthals, Turnhout, in de Schelde bij Antwerpen, tot in de bassius aldaar. Ten gevolge daarvan worden onze wateren in het zuiden onbevaarbaar, niettegenstaande de tractaten tusschen Belgie en Nederland gesloten, of waarbij Belgie en Nederland betrokken zijn, zeer duidelijk bepalen, dat zoodanige afleiding van het water ten onzen nadeele ongeoorloofd is. De diplomatie heeft er zich reeds lang mede gemoeid, maar vruchteloos; hare onderhandelingen zijn nu afgebroken en de bewoners van Maastricht en omstreken willen, dat de regering van de sluizen gebruik zal maken, om die waterafleiding te doen eindigen. In de eerste kamer is dit punt breedvoerig behandeld door den heer Regout, den vermaarden glas-fabriekant van Maastricht, die over deze zaak een werkje in het licht gaf; in de tweede kamer verwacht men eveneens eene behandeling er van door de Limburgsche afgevaardigen.

De ontevredenheid in die streken is geenzins bedaard door het ontwerp op den spoorweg van Maastricht op Luik, waarvoor dezer dagen het waarborg kapitaal gestort is. Men acht de gemeenschap met dat rijk door de waterafleidingen reeds al te intiem.

(*Wordt vervolgd.*)

Amsterdam, 8 *October* 1858.

(*Particuliere Correspondentie* van den Java Bode).

In mijn laatste van 24 September, vestigde ik uwe aandacht op de pogingen, door kooplieden, reeders en anderen in Engeland bij de regering aldaar gedaan, wegens de te verleenen bescherming aan James Brooke te Sarawak, door de voornaamste dagbladen ondersteund wordende.

Sedert dien tijd gaan deze laatste voort de aandacht op deze aangelegenheid gaande te houden.

Bij de korte discussien in de tweede kamer der Staten Generaal te 's Hage, ter gelegenheid van de beraadslaging over het antwoord-adres op de Troonrede gehouden, werd dienaangaande door den afgevaardigde, den Heer Elout van Soeterswoude, het woord gerigt tot Z. Exc. den Minister van Koloniën, waaruit blijkt dat de Minister op dit punt òf nog niet voorbereid, òf nog geene inlichting geven wilde.

Inmiddels dringen onze, volgens Elout natuurlijke, bondgenooten, de Engelschen, ernstig en op aan, dat door de Engelsche regering deze aangelegenheid spoedig in beraad genomen worde.

Onder de vele, door de regering aangekondigde, wetsontwerpen zullen bij urgentie in behandeling komen, die wegens den aanleg van spoorwegen en vrijmaking der slaven.

Door de Natie worden groote verwachtingen gekoesterd omtrent de handelingen der tijdelijke Ministers, in overeenstemming met de Staten Generaal. De meerderheid der 2e Kamer is bepaald gematigd liberaal. De houding dezer Kamer is voor als nog afwachtend.

De vooruitgang in andere landen gebiedt, dat wij niet langer ten achteren blijven. — In den wereldhandel zijn Hamburg en Bremen ons vooruit. Een jaar geleden bevond de Hamburger handelsstand zich, wegens de uit Noord-Amerika op Europa overgeslagene financiele crisis, in groote moeijelijkheden, waarvan deselve zich reeds hersteld heeft. Deze gelegenheid heeft Nederland voorbij laten gaan, om den handel op Amerika weder te herwinnen.

Nederland heeft geene regtstreeksche overzeesche Postverbinding, zelfs niet met Engeland. Deze laatste bestaat via Belgie.

Ware het niet, dat door de N. H. M. aan den tusschen handel eenig vertier aangebragt werd, alsdan zou Nederland niet meer bij de handeldrijvende Staten geteld kunnen worden. Door de N. H. M. de vrachten zoo laag gesteld wordende, dat de Reeders geene rekening daarbij vinden, zoo worden weinig of geene nieuwe schepen voor de groote vaart op stapel gesteld. Stoom- en ijzeren schepen in het buitenland, voornamelijk in Engeland en te Roeroord, alwaar de steenkolen goedkoop zijn, goedkooper gebouwd wordende, zoo gaan de zaken van Paul van Vlissingen en Dudok van Heel ook niet vooruit. Deze hebben nu reeds vele werklieden moeten afdanken.

Het sware patent en de accijns op de brandstoffen, waarvan wel is waar, sommige fabrieken restitutie ontvangen, houden in het algemeen de ontwikkeling der nijverheid tegen.

Alleen de groote Suikerraffinaderijen werken geregeld door; alle andere takken van nijverheid zijn kwijnende.

De accijns op de brandstoffen zal nu worden afgeschaft; welligt zal dit eenige verligting aanbrengen.

De veilingen, door de N. H. M. gehouden, zijn alle coulant afgeloopen. Van de in veiling verkochte 700,000 Balen Koffij zijn reeds 425,001 Balen afgeleverd. Het is te verwachten, dat in den loop van deze maand nog 100,000 Balen afgeleverd zullen worden. De prijzen houden zich staande; voor enkele nummers wordt 1 Cent avans betaald. De door particuliere aangebragte kleine partijtjes vonden koopers in evenredigheid der veilingsprijzen.

Suiker, doordien de Raffinadeurs niet voorzien waren, door deze in veiling en van particulieren aanvoer gekocht, werd met *f* 1 à *f* 1,50 boven Julijprijzen betaald.

In de Indigo en Cochenille veiling werd alles verkocht:
Indigo gemiddeld 50 à 60 c. boven de Meiprijzen.
Cochenille « 25 à 30 c. « «

Voor goedkoop verkochte kavelingen Indigo middelsoort wordt een klein avans betaald.

Zoo ook op de Specerijen.

Banca Tin heeft in veiling *f* 68,20 c opgebragt en wordt bij kleine afdoeningen thans met *f* 68½ betaald.

Java Buffel- en Runderhuiden, door de N. H. M. in veiling gebragt, werden coulant verkocht, terwijl particuliere aanvoer slechts voor een gedeelte koopers vond.

Door de N. H. M. zijn 25,000 stuks Buenos Ayros Huiden in veiling gebragt geworden; ook deze vonden koopers tot vaste prijzen, doch van part. aanvoer slechts weinig.

In Amerik. Tabak was eenige handel; in Java Tabak wegens gebrek aan goede soorten minder. Inmiddels zijn nu reeds eenige ladingen gearriveerd, welke in veiling zullen komen, zoo door particulieren, als door de Nederl. Hand. Maatsch., waarvoor goede prijzen besteed zullen worden.

Katoen in Amerika, en ten gevolge van dien ook in Europa stijgende, zoo zijn katoenen Manufacturen reeds iets hooger in prijs. De handel in Rijst is traag; slechts voor behoefte vinden tot lage prijzen eenige kleine omzettingen plaats.

De berigten uit Duitschland, aangaande den uitslag van den graanoogst in de meeste graanlanden stemmen daarin overeen, dat de opbrengst van Rogge, Haver en Garst niet voldoende zijn zal, om in de behoeften te kunnen voorzien; al is die der Aardappelen meer dan voldoende, zoo zullen de landlieden, wegens gebrek aan hooi en ander veevoeder, hun vee met aardappelen en wortelgewassen moeten voeden.

In Branderijen zullen meer Aardappelen dan Rogge verstookt worden. Dientengevolge zal Rijst meer gezocht worden en de prijzen hooger gaan.

Houders zijn dan ook niet genegen, voor lager af te geven.

De prijs van Vleesch, Boter en Kaas zijn en blijven hoog, wegens gebrek aan veevoeder.

De termijn van ontvangst der in veiling op 1 Sept. à contant gekochte koffij verschenen zijnde, zoo worden heden aanbiedingen van Java koffij gedaan, en zoude heden welligt tot veilingsprijs te koop zijn. Dit is echter slechts van korten duur, doordien het meeste in vaste handen overgegaan is.

De geldmarkt alhier, te Londen en te Parijs is ruim voorzien; disconto alhier $3^1/_2$%.

Gisteren was eene veiling van Australische en Kaapsche wol door de N. H. M. gehouden, en later door particulieren.

In de door de Ned. Hand. Maatsch. gehoudene is alles tot hooge prijzen verkocht geworden.

Heden zijn ter beurze 700 balen Java Rijst afgedaan à *f* $7^3/_4$. Zoo het schijnt komt er meer vraag op.

Rotterdam, 5 October. De weersgesteldheid blijft voortdurend in hoogen graad gunstig. De gewenschte invloed daarvan op den landbouw en op den toestand van geheel het volk, is in het oogvallend. De prijzen der levensmiddelen zijn matig en men voorziet, dat dit nog wel eenigen tijd kan aanhouden.

— In de *Amsterdamsche Courant* leest men: «Men zal zich herinneren, dat in het laatst van julij jl. in de dagbladen is vermeld, dat de heer *P. H. van Vlissingen* zich onledig hield met het oprigten eener maatschappij voor de ontwikkeling van de westkust van Borneo, en daartoe bij de koloniale regering aanzoek om zekere hoeveelheid grond had gedaan. Thans vernemen wij, uit eene goede bron, dat werkelijk deze maatschappij tot stand zal komen, daar niet alleen de Regering zich met genoemden heer heeft verstaan, maar zich bereid heeft verklaard voor $^1/_{10}$ gedeelte in die maatschappij deel te nemen. Ook de N. H. M. schijnt met deze onderneming ingenomen te zijn, en wenscht, zoo als men ons verzekert, het voorbeeld van de Regering te volgen; althans er zijn reeds door dat ligchaam en den heer *van Vlissingen* onderhandelingen deswege aangeknoopt, en men wil zelfs met zekerheid weten, dat die maatschappij, onder zekere voorwaarden, belangrijk deel in de onderneming zal nemen. Ook andere zeer aanzienlijke handelshuizen en particulieren, te Rotterdam, 's Gravenhage en Amsterdam hebben zich reeds bereid verklaard, deze onderneming te ondersteunen en te helpen bevorderen. Men heeft ons verder berigt, dat de heer *van Vlissingen* de Regering heeft aangeboden een ambtenaar te benoemen als commissaris dezer maatschappij; gelijk aanbod moet ook aan de directie der N. H. M. zijn gedaan, welke laatste dit voorstel bereids zou hebben aangenomen. Vervolgens meenen wij te weten, dat zich drie heeren voor de directie, met den heer *van Vlissingen* aan het hoofd, met elkander hebben verstaan; twee van deze zijn practische, met Indië goed bekende mannen, en de andere of derde is een strekend financier, te Amsterdam woonachtig. Ook zekert men, dat die eventuele directie het voorne heeft, bekwame invloedrijke personen te 's Gravenh Rotterdam, Amsterdam en welligt nog op andere pl sen, het commissariaat der maatschappij aan te bied en zij bereids eene voortreffelijke keuze voor een direc of administrateur der zaken op Borneo heeft gedaan; man, die 30 jaren zoowel in Gouvernements als in p ticuliere betrekkingen, en gedurende de laatste jaren het hoofd van belangrijke ondernemingen tot ge gen van beiden in Indië heeft doorgebragt, en te in de gelegenheid is geweest, niet alleen met verschill Volken van den Indischen Archipel bekend te wor maar ook met den aard der Chinezen, zoodat hij laatsgenoemden bijzonder goed kan omgaan. Ten sl mogen wij nog mededeelen, dat, zoo als ons wordt ber binnen weinige dagen de statuten dier maatschappij Z. Exc. den Minister van Kolonien ter goedkeur zullen worden toegezonden.

— De Tweede Kamer der Staten Generaal heeft, den September haar adres van antwoord op de Troon vastgesteld. Het is een warme weerklank op de Troonr waarin ook door *deze* kamer gewezen wordt op de m dan gewone beteekenis der tegenwoordige opening de zitting en waarbij de kamer verklaart met het v dat zij mede vertegenwoordigt, een levendig deel nemen in de vreugde, den koning en zijn Huis geschonk De zinsnede, die over de kolonien handelde, luidde al

«Wij verheugen ons in de verzekering, dat de zee- landmagt, voor de veiligheid van 's Rijks grondge gevorderd, zich uwer Majesteit zorgen waardig betoon en zich in de overzeesche bezittingen eene talrijke welgeoefende krijgsmagt bevindt, om het Nederland gezag, waar dit mogt worden miskend, krachtdadig handhaven. Mogten echter bovenal de middelen slag welke worden aangewend, om, langs eenen vreedza weg, dat gezag meer en meer te bevestigen."

Deze paragraaf gaf tot eenige discussie aanleidi vermits de heer Elout twee onderwerpen van kolon belang ter sprake bragt. Het eerste punt betrof klagt, naar aanleiding van berigten uit Suriname, willekeurige daden, gepleegd jegens vrije arbeiders, in strijd met de art. 7, 8 en 10 der publicatie v December 1856, ter zake van verschil betrekkelijk we taken en werkloonen, strengelijk zouden zijn gegees terwijl één in deermiswaardigen toestand daarbij in zw zou zijn gevallen. Vier anderen zouden in het fort *Z landia* zijn opgesloten en veroordeeld tot twee maan openbaar straatwerk onder de strafnegers, en dat a zou geschied zijn buiten eenige bemoeijing van reg lijke autoriteiten, maar alleen op *hooger last*. De h Elout wilde weten wat er van die zaak was; waren berigten onjuist, dat men ze dan tegensprak, waren juist, dat men er strenge afkeuring over uitsprak."

Het tweede punt was voor O. I. van meer belang raakte de zaak van Sarawak, of den aandrang, thans Engeland in de pers en in meetings gebezigd om Britsche regering te nopen, tot de overname van nederzetting van Sir James Brooke op Laboean; op b punten was het antwoord van den minister van kolo onbeduidend of ontwijkend.

1°. Wat Suriname aangaat zeide hij

« Door den landvoogd dier kolonie is mij ter zake berigt toegezonden, waaruit mij is gebleken, dat inderd eene soortgelijke strafoefening heeft plaats gehad. Het rucht echter, dat men in het moederland omtrent zaak heeft verspreid, heeft, dunkt mij, aan de zaak uitbreiding gegeven, welke, zoo ik hoop, door latere rigten zal blijken onjuist te zijn. Ik ontken niet toen ik het officieele berigt ontving, dit op mij een p lijken indruk maakte. Ik vleide mij volkomen inl tingen te ontvangen, doch uit de ingezonden stuk konde ik die niet met zekerheid ontdekken. Er ont onder anderen het berigt van den Procureur-Generaal, hoogsten ambtenaar van het openbaar ministerie en politie, alsmede andere inlichtingen. Ik heb dus me keerende versnelde post nadere inlichtingen gevraagd zoolang ik die niet ontvangen heb, kan ik mij noch goedkeurenden, noch in afkeurenden zin over deze uitlaten.

2°. En omtrent Sarawak zeide hij nog minder, blijkt uit het volgende: «Ik zal mij hier bepalen b algemeene verklaring, dat die berigten ook ter ooren regering zijn gekomen en dat deze de zaak niet over hoofd ziet, maar dat zij hare aandacht heeft getrok In de belangrijke bijzonderheden, door den afgevaarde sprake gebragt en die ik mij voorneem met aandach herlezen, zal ik thans den geachten afgevaardigde volgen; in de eerste plaats, ik herhaal het, omdat daarop niet genoeg ben voorbereid; in de tweede pla omdat eene openbare discussie op dit oogenblik we de wenschen en pogingen der regering zou kunnen scha

ENGELAND.

Een brief uit Londen geeft ons hoop, dat, na veer twintig dagen, de transatlantische kabel wel in staat zal zijn, om zeker en geregeld te werken. wenschen, dat de werkelijkheid de hoop van onzen respondent bevestige; maar vele personen gelooven, alles niet helpt, zoolang men geen nieuwe draden g zal hebben.

— Men spreekt van de spoedige sluiting van een tra tusschen Brazilië en Grootbrittanje; de afschaffing slavernij in Brazilie moet een der door het engel gouvernement bepaalde voorwaarden zijn.

— Een vreeselijke brand is op den spoorweglijn Trent, bij Stafford, uitgebarsten. Een houten v van 150 el lang, waaraan men bijna 8,000 timmerhout had besteed en die over de rivier Penk hoogte van 20 à 30 voeten, leidt, is geheel do vlammen verteerd. Men heeft den brand tusschen en twee uren des morgens bespeurd; hij heeft in korten tijd verschrikkelijke voortgangen gemaakt, zes uren des ochtends was de geheele hechte bouw nield. Het is te vreezen, dat de handel met Rugby durende eenigen tijd afgebroken zal zijn. Men gelooft een brandende kool van den locomotief eene trein den viaduct passeerde, gevallen zal zijn. Een a lezing schrijft dit ongeluk aan kwaadwilligheid toe.

DENEMARKEN.

Koppenhagen, 18 Sept. Nadat alles reeds bepaald .. voor de afreize des konings, en naar Rendsburg ..t was gezonden, dat hij Zondag ochtend daar zou ..omen, is gisteren per telegram de tijding bekend ..aakt, dat, ten gevolge eener ligte ongesteldheid, door ..atte koû te weeg gebragt, de koning belet werd de .. te doen.

AMERIKA.

..et lynchgerigt te Texas. Wij lezen in de *Galveston ..on* den volgenden brief, die een treurig denkbeeld geeft .. den staat van regeringloosheid, waarin zich sommige ..ken van Texas bevinden.

..edert langen tijd leden de inwoners van de districten ..ad en Live-Oak veel van misdaden en plundering, .. door een bende regelmatig georganiseerde roovers be..en werden. Ieder kende de schuldigen en wees ze .. den vinger aan; maar de schrik, dien zij verscheiden ..en in den omtrek inboezemden, was zoo groot, dat .. politie geen maatregelen tegen hen durfde nemen. ..delijk deed een nog grooter misdaad dan al de anderen ..maat overloopen, en gaf der bevolking het wrekende ..rd in de vuist, dat de overheid te zwak was te voeren. ..en jong meisje van 18 jaren, van een goede familie, .. 's avonds door vijf personen aangevallen, die haar .. mishandelingen dan den dood deden ondergaan. ..bandieten maakten gebruik van een oogenblik, waar..zij zich alleen in haar 's ouders huis bevond, dat op .. mijl afstands van andere woningen was gelegen. ..ongelukkege deelde haar vader hare onteering mede, ..eze, razend van woede en smart, ging naar al zijne ..n, om hun bijstand tot wraak te vragen. Weldra .. zich door het geheele land een enkele kreet hooren: .. Dood aan de roovers! Het lynchgerigt zal hen wel ..den".

..et slagtoffer had vijf Ieren, vader en zonen Warwick, ..huldigd als de bedrijvers der gruweldaad, jegens haar ..eegd. Deze familie was verdacht, deel uit te maken .. de bende moordenaars en dieven, die den omtrek ver..atten, en men beschuldigde hen o. a. twee Mexicanen ..ebben gedood, om zich van het geld, dat deze lieden ..ich droegen, meester te maken. De nieuwe misdaad, ..aan zij zich schuldig gemaakt hadden, vermeerderde .. haat, dien men hun toedroeg, en de bewoners der ..e districten zwoeren, het land van hen te verlossen. ..uitvoering volgde spoedig op het ontwerp: den volgen.. nacht, werd het verblijf der Ieren door een vijftig.. gewapende mannen omringd. Na een vrij lang be.. gedurende het welk een der broeders viel, werd het .. stormenderhand ingenomen, en twee anderen der ..dieten, zonder vorm van proces, opgehangen.

..e oude Warwick had, op het oogenblik des belegs, .. partij gekozen en, op een sterk paard geklommen, .. hij langs een zijweg ontvlugt. Maar een dozijn der ..geraars had hem van nabij kunnen volgen en, na ..jagt van twee uren, viel de vlugteling door verschei.. geweerkogels getroffen, om niet weer op te staan. .. bleef er nog een der schuldigen te straffen over: de ..ste broeder. Deze was de vreeselijkste van allen, en ..and had hem nog durven naderen, zoo groot was .. ligchaamskracht en de juistheid van zijn schot. ..r het was noodzakelijk zich meester van hem te maken, ..r hij kennis bekwam van den dood zijns vaders en ..er broeders, want om hen te wreken, zou hij het ..ogelijke onderstaan hebben.

..wee of drie mannen werden belast, hem een bevel..ft ter hand te stellen, om voor den magistraat te ver..nen, ten einde zich wegens een kleinigheid te ver..woorden. Warwick liet zich vangen; als veel andere ..en van zijn soort, had hij de ijdelheid, de politie te ..otten, en deze verschijning voor den regter ver..ikte hem in geenen deele. In het vertrouwen op .. ligchaamskracht, stemde hij er zels in toe, om zich .. het wapenmagazijn te ontdoen, dat hij gewoonlijk, .. wel voor zijne verdediging, als voor de uitvoerin, ..r veelvuldige misdrijven, droeg. Jammer voor hem .. hij zich er van ontdaan had, want, na ongeveer een .. met zijne wachters geloopen te hebben, werd hij ..klaps door een dertigtal tot de tanden gewapende man.. aangevallen en omringd. Men had alle moeite ter ..eld, om hem aan handen en voeten te boeijen. De ..wonnen reus schuimbekte van woede. Toen hij den ..elijken dood zijns vaders en zijner broeders vernam, ..le hij uit zijne woede zulks een overmaat van krach.. dat het hem gelukte zijne boeijen te verbreken. ..delijk maakte een kogel een einde aan zijne droevige ..endaden; het lynchgerigt was voldaan! van deze ..ersfamilie is niemand dan een ongelukkig jong meis.. ..vergebleven.

MADAGASCAR.

..an de Indische kust verneemt men, dat een broe.. van den voormaligen vorst Radamas, van Mada..ar — de eenige, die aan het door koningin Ranavala ..erigte bloedbad ontkomen is — als pretendent naar ..eiland zal terugkeeren. Hij bevindt zich thans op ..chuan, zijnde het bekende St. Johanna in den groep .. Comorische eilanden, waar hij alle toebereidselen ..t tot eene expeditie naar zijn voorvaderlijk gebied. ..eder eene gunstige gelegenheid voor de europesche ..matie, tot eene interventie, die op eene bezetting ..uitloopen.

BRITSCH-INDIË.

..en schrijft uit Singapore, dd. 13 November, dat ..x-koning van Delhi, de stad Delhi, in den mor.. van den 30sten October verlaten heeft, en naar ..utta is overgebragt, van waar hij naar de Kaap de ..e Hoop zal gezonden worden.

..ar wij vernemen zal kolonel Cavenagh, plaats-ma.. van Calcutta, als Gouverneur der Straits bezittin.. opvolgen.

.. verwachte proclamatie, welke het bewind van .. aan de kroon overdraagt, is afgekondigd.

Men leest in een brief, uit Calcutta aan den *Times* ..t:

..er Sipayer, die in onze handen valt, vertelt dezelfde ..hiedenis, nl. dat zijne makkers zonder doel, zonder .. plan, zonder beweegredenen vechten, als het niet is om hun leven en hun onmetelijken buit te behouden. Dit laatste is bovenal de oorzaak hunner grootste verlegenheid. Vlugtelingen van Gwalior, bv. zijn, na een reeks bewegingen door Jeypore, Tonk en Boondi, in Meywar gekomen door eene voor de artillerie onbruikbare ondiepte. Ieder man is met goud beladen. Zijn gordel, ransel, hair, alles is vol van dit metaal, waaraan men de voorkeur geeft niet alleen wegens zijne waarde, maar ook omdat men 't zoo gemakkelijk verbergen kan. Ook zoekt men overal deze wandelende schatten.

De landlieden loeren op de stroopers met het geduld van een patrijshond. De plaatselijke troepen zoeken schermutselingen, omdat ieder man, die gedood wordt, een fortuin is voor zijn overwinnaar. De Budmashes, in wie de Sipayers geloofden, bondgenooten te vinden, bemerken dat het voordeeliger is, hun den keel af te snijden; en die ongelukkigen, vervolgd door de Europeanen, door de rajahs, door de landlieden, hebben den moed niet om te strijden, noch om zich staande te houden, noch om zich te verstrooijen. De spionnen zeggen, dat hun lijden verschrikkelijk is. Te Boondi hebben zij slechts om den anderen dag iets te eten, en de dorps-bewoners ontnemen hun dit nog. Na 't geen ik vernam, zijn zij tot een bende van geen de minste wezenlijke beteekenis geslonken. Zij zijn even lastig als een troep heidenen in een engelsch dorp, maar de staat heeft niets van hunne bewegingen te vreezen.

CHINA.

De keizerlijke commissarissen zijn te Shanghae aangekondigd. Lord Elgin maakte dadelijk een aanvang, om de bepalingen van het nieuwe tarief daar te stellen. De invoer van opium zal toegestaan worden, doch aan een inkomend regt onderworpen zijn. Men meende, dat de onderhandelingen niet spoedig voortgingen, en dat, ten gevolge van eenig misverstand tusschen lord Elgin en de commissarissen, eene beschikking te Peking was gevraagd geworden; anderen ontkennen dit echter en bevestigen, dat de zaken naar genoegen voortgaan.

— Het vroeger ontvangen nieuws van Japan, dat de cholera aldaar in hevigen graad heerschte, bevestigt zich. Onder de slagtoffers noemt men den keizer, een der prinsen en verscheiden edellieden.

Baron Gros blijft nog steeds in Japan.

— Te Canton zijn de zaken geregeld, en de handel geopend.

De markten in de stad zijn wel voorzien en de vreemdelingen gaan veilig heen en weder; de stad verkrijgt snel haar vroeger aanzien.

— Berigten uit het Noorden melden, dat de oproerlingen op nieuw werkzaam en voorspoedig zijn.

— De graaf van Elgin wordt dagelijks te Hongkong gewacht; ook de Fransche en Amerikaansche gezanten worden spoedig te gemoet gezien.

— De *Daily Press* meldt, dat de engelsche consul te Canton zijne werkzaamheden aangevangen heeft en de theeschepen gezeild zijn.

NIEUWS
op het gebied van wetenschap, handel en nijverheid.

Ontdekkingen en uitvindingen.

Nieuwe toepassing der electriciteit. Men schrijft uit Pesth, dat zekere Leo Hamar aldaar eene nieuwe toepassing der electriciteit heeft uitgedacht. De reeds bekende aanwending van het galvanismus tot het gelijk loopen van een aantal op verschillende plaatsen verspreide uurwerken, heeft den genoemden Hongaar op het denkbeeld gebragt, van op dezelfde wijze een aantal piano's gelijktijdig te doen spelen, en werkelijk is het hem ook gelukt, onlangs te Pesth een openbaar concert te geven, dat zijne vinding alle eer aandoet. Vijf piano's stonden, met de klavieren naar de toeschouwers gekeerd, op eenigen afstand van elkander, op het orchest. Toen nu de concertgever op een dezer klavieren aansloeg, bleven de toetsen op de vier andere piano's in het eerst onbewegelijk, doch weldra bragten deze, als onder de handen van onzigtbare kunstenaars, toonen voort, en herhaalden dezelfde muzykale compositie, die een ensemble vormde, alsof voor ieder klavier een virtuoos was gezeten. Geen wonder, dat de uitvinder terstond een luiden bijval vond en alle aanwezigen in volle geestdrift de vinding toejuichten, die men in vroeger tijd voor tooverij zou hebben uitgekreten. De werking der electrische batterij, die in een ander locaal was geplaatst, kon ieder oogenblik zoodanig gewijzigd worden, dat zich nu eens één, dan weder twee of meer instrumenten te gelijk lieten hooren, en nu eens het eene dan weder het andere de aangeslagen toonen en accoorden kon accompagneren. In weerwil dezer vrij zamengestelde inrigting, zag men bij de opene piano's geene andere machinerie dan eenige langs den grond loopende koperdraden. Wordt deze uitvinding nader toegepast, dan behoeft een musicus niet meer op reis te gaan om zich te doen hooren; hij blijft eenvoudig te huis en vergast zijne toehoorders in de andere stad op een concert *per telegraaf.*

Letterkunde.

Letterkundige eigendom. In de *Publisher's Circular* wordt het volgende gelezen, met betrekking tot den duur van den letterkundigen eigendom. In Engeland behoudt de schrijver het 41 jaren lang gedurende zijn leven, en behouden zijn erven of regtverkrijgenden dien eigendom gedurende 7 jaren na zijn dood. In Griekenland en Sardinie is dit bepaald op 15 jaren, te rekenen van den dag, waarop het werk in het licht is verschenen. In Rusland blijft het regt 25 jaren na den dood des schrijvers aan zijne erven en dan nog 10 jaren, indien, in de laatste 5 jaren daarna, geene nieuwe uitgaaf is gedaan. In Nederland, Belgie en Zweden duurt het 20 jaren na den dood des schrijvers. In Frankrijk hebben de kinderen en de weduwe des schrijvers gedurende 30 jaren het eigendomsregt; aan andere erven is het slechts gedurende 10 jaren toegekend. In Spanje bestaat het 50 jaren na den dood des schrijvers. In Oostenrijk, Beijeren, Portugal, Pruissen, Saksen, Napels, Wurtemberg en de kleine staten van den Duitschen bond, houdt het 80 jaren na zijn dood op. Dit is ingelijks in Denemarken het geval, mits de nieuwe uitgaven binnen niet langeren termijn dan vijf jaren elkander opvolgen. In de Ver. Staten duurt het 14 jaren na den dood, en de regering heeft zich voorbehouden, om het ten gunste van de weduwe, kinderen of kleinkinderen, nog 14 jaren te verlengen.

Handschriften van LAVATER. Op verlangen van den grootvorst Constantijn, is de bibliotheek van keizer Paul I gerangschikt en een katalogus der daar aanwezige werken vervaardigd. Bij deze gelegenheid vond men een pakje handschriften van Lavater, die tot dusverre aan zijne levens- beschrijvers onbekend waren en uit brieven bestaan, door den gelaatkundige geschreven aan keizer Paul en diens gemalin, nadat hij in Zwitserland met hen had kennis gemaakt. Grootvorst Constantijn heeft last gegeven, deze verzameling van brieven te laten drukken, en ze als geschenk te zenden aan de hoogeschool te Jena, die, zoo als men weet, dezer dagen haar derde eeuwfeest heeft gevierd. Het boek voert den titel: *Bijdrage uit Rusland tot de Duitsche litteratuur.* LAVATER'S *brieven aan keizerin Maria Feodorowna, over den toestand der ziel na den dood.* Het voor de universiteit van Jena bestemde exemplaar is op perkament gedrukt. Gewone exemplaren zijn te St. Petersburg bij de boekhandelaren verkrijgbaar.

POLICIE.

(De Instructie voor den Hoofdbaljuw en Baljuw van Batavia, in verband met de nieuwe wetgeving beschouwd.)

Duidelijkheid en eenstemmigheid zijn voorzeker de twee eerste hoofdvereischten van alle wettelijke bepalingen. Waar deze beiden ontbreken, loopt men herhaaldelijk gevaar conflicten te zien oprijzen, die tot botsingen tusschen de autoriteiten en de gemeente aanleiding geven. Zoo deze uitspraak in het algemeen op alle wettelijke voorschriften toepasselijk is, hoeveel te meerder dan niet in het bijzonder op alles, wat met de policie, die meestal zoo diep in de maatschappij ingrijpt, in verband staat.

Waar verwarring en onduidelijkheid in policie-reglementen heerschen, ontstaat, aan de zijde der met de uitoefening van de policie belaste ambtenaren, meermalen aanmatiging en misbruik van gezag en, aan de zijde der ingezetenen, krenking hunner regten.

Het ware dan ook wel ten zeerste wenschelijk geweest, dat, bij de invoering der nieuwe wetgeving in 1848, de bestaande policiereglementen ingetrokken en door andere, niet met die wetgeving strijdende waren vervangen.

Twee policie-reglementen zijn als nog op Java van kracht: het eene voor de residentie Batavia, het andere voor alle verdere residentien en afdeelingen op Java. Het eerste werd onder de benaming van „Instructie voor den Hoofdbaljuw en Baljuw van Batavia," vastgesteld bij besluit van 24 Augustus 1828 No. 1 (Staatsblad No. 63); het andere, onder de benaming van „Policiereglement voor de stad en voorsteden van Soerabaija," bij besluit van 2 Februarij 1829 No. 32 (staatsblad No. 8). Dit laatste reglement werd achtereenvolgend voor verschillende residentien en afdeelingen, en laatstelijk, bij publicatie van 10 Mei 1851 (Staatsblad No. 26), voor al de residentien en afdeelingen op Java, met uitzondering van Batavia, van toepassing verklaard.

In de praemissen dier publicatie wordt gezegd, „dat het der regering noodzakelijk is voorgekomen, om, in afwachting van de daarstelling van algemeene wettelijke bepalingen van policie, aan de hoofden van gewestelijk bestuur op Java aan te wijzen eene instructie, naar welke zij zich in zaken van policie zullen kunnen regelen," terwijl men aan het slot leest: „dat genoemd policiereglement slechts voor zoo verre van kracht blijft, als hetzelve niet in strijd is met de nieuwe wetgeving."

Deze slotbepaling had gerustelijk achterwege kunnen blijven, daar zij bereids in art. 1 der bepalingen omtrent de invoering van en den overgang tot de nieuwe wetgeving voorkomt.

Reeds bij eene oppervlakkige vergelijking dier policie-reglementen met de bij de nieuwe wetgeving vastgestelde bepalingen, zal men ontwaren, dat dezelve in de meeste opzigten tegen elkander indruischen.

De heer D. K. heeft, in het XIde deel van het tijdschrift: *Het regt in Ned. Indië,* op bladz. 87-104, bereids voldoende aangetoond, in welke punten het policie-reglement voor de stad en voorsteden van Soerabaija, thans voor geheel Java (Batavia alleen uitgezonderd) van toepassing, verschilt en overeenkomt. Wij kunnen ons dus gevoegelijk bij de Instructie voor den Hoofdbaljuw en Baljuw van Batavia (thans resident en ads. resident) bepalen, en zullen, als voor ons tegenwoordig doel genoegzaam, alleen artikel 18 daarvan beschouwen en met de bepalingen der nieuwe wetgeving vergelijken.

„Getuigen benoodigd zijnde of een aangeklaagde persoon verschijnen moetende, zullen dezelve door den Hoofdbaljuw of Baljuw, op een enkel biljet, tot comparitie worden geappointeerd, ten minste 24 uren voor den beteekenden regtsdag; onwillig zijnde te compareren en, wanneer voldoende blijkt, dat zij behoorlijk gerequireerd zijn, zal hun door den Hoofdbaljuw of Baljuw eene boete kunnen worden opgelegd, voor het hoogste van *f* 50, en zij daarna voor de tweede reize bij lijfsdwang kunnen worden verpligt, om voor den Hoofdbaljuw of den Baljuw te verschijnen.

De gedaagden ter zaken van enkele of dagelijksche policie zullen gehouden zijn, in persoon voor den Hoofdbaljuw of Baljuw te verschijnen, echter aan hen de vrijheid latende, om een gemagtigde met zich mede te brengen."

Hieruit consteert:

1°. Dat de Hoofdbaljuw en Baljuw het regt bezaten, ieder ingezetene der residentie Batavia, op een enkel billet, 24 uren voor den beteekenden regtsdag afgegeven, hetzij als beklaagde, hetzij als getuige, voor zich te doen verschijnen;

2°. Dat de gesommeerde, bij in gebreke blijving te verschijnen, met eene boete van *f* 50 gestraft en voor de tweede reize bij lijfsdwang kon worden gedwongen op te komen.

3°. Dat de gesommeerde beklaagde verpligt was in persoon te verschijnen met verlof nogtans, een gemagtigde mede te brengen.

Men ziet, deze methodus procedendi in policiezaken was ten zeerste summier, doch verleende, volgens ons inzien, eene veel te uitgebreide magt aan den Hoofdbaljuw en Baljuw.

Wel werd, bij art. 108 van het reglement op de regterlijke organisatie en het beleid op de justitie, de magt der residenten in policie-zaken (die vroeger bij art 12 van het bovenbedoeld reglement was geregeld), eenigzins uitgebreid, doch de bepalingen, bij het reglement op de strafvordering voorkomende (art. 199-208), bonden die magt aan juistere vormen, die een veel beteren waarborg voor de bescherming van de regten der ingezetenen opleveren en hen ook meer in de gelegenheid stellen, zich behoorlijk te verdedigen.

Bij genoemde artikelen toch werd bepaald:

1°. Dat de oproeping voor den resident (en geenzins voor den adsistent-resident) moet geschieden bij eene schriftelijke acte, uitgevaardigd door een beambte, die de functien van het openbaar ministerie waarneemt;

Dat die oproeping, twee maal 24 uren voor den aangeduiden regtsdag, aan den beklaagde in persoon, of aan diens woning of verblijf moet worden afgegeven, en tevens eene beknopte opgave van de aan den beklaagde te laste gelegde overtreding, mitsgaders de aanduiding van den dag en het uur, op welke en de plaats, waar de beklaagde moet verschijnen, zal inhouden;

2°. Dat de beklaagde, behoorlijk opgeroepen en niet verschenen zijnde, de zaak bij verstek zal worden behandeld en het te wijzen vonnis niet voor verzet zal vatbaar zijn;

3°. Dat de beklaagde zich, door een bij authentieke acte bepaaldelijk daartoe gevolmagtigde, ter teregtzitting kan doen vertegenwoordigen of wel, zelf verschijnende, zich door een verdediger kan doen bijstaan;

40. Dat ook de getuigen behoorlijk moeten gedagvaard worden.

Uit het bovenstaande blijkt, dat, sinds de invoering van de nieuwe wetgeving, de magt der ads.-residenten, vooral wat Europeanen en daarmede gelijkgestelde personen betreft, aanmerkelijk besnoeid is en het hun in geenen deele meer vrijstaat, genoemde personen, wegens policie-overtredingen voor zich te doen verschijnen, daar niet zij, maar alleen de residenten in deze de bevoegde regters zijn.

En, niettegenstaande deze wettelijke voorschriften, vermeenen wij, dat nog dikwerf ingezetenen voor den met de policie belasten ambtenaar, op een enkel billet en somwijlen ook mondeling, geappointeerd en de zaken door hem beslist worden. Onbekend met hunne regten, of wel uit tegenzin voor oppositie, laat de gemeente zich dit welgevallen, en is dus zelve oorzaak, dat deze onwettige staat van zaken zich bestendigt.

Een tweetal vragen, waarbij almede de belangen der ingezetenen ten naauwste betrokken zijn, doen zich, bij de behandeling van dit onderwerp, aan ons voor.

1°. Is de policie geregtigd, de woning eens ingezetenen, diens ondanks, binnen te treden, anders dan op last eener magt, door de wet bevoegd verklaard dien last te geven, en volgens de vormen in de wet bepaald?

2°. Is de ambtenaar met de policie belast geregtigd, na de invoering der nieuwe wetgeving, Europeanen en daarmede gelijkgestelde personen als getuigen, in policiezaken tegen inlanders en daarmede gelijkgestelden, voor zich te doen verschijnen?

Op de eerste vraag merken wij aan, dat de onschendbaarheid van domicilie, bij art. 153 in de Grondwet voor Nederland, erkend is, maar dat het hier te lande vigerend reglement op het beleid der regering daarvan ten eenemale zwijgt.

In de Staten-Generaal werd, bij het bediscussieren van dit reglement, door de regering als reden voor de niet opname van

dit beginsel opgegeven, dat hetzelve *niet algemeen* in Indië zou toe te passen zijn, zonder de werking der policie op eene bedenkelijke wijze te verlammen.

Enkele leden erkenden de kracht van dit argument voor zooveel de inlanders betreft, maar vroegen, of het beginsel dan niet, wat de Europeanen aangaat, zonder groot bezwaar in het reglement eene plaats zou kunnen vinden.

De regering antwoordde, „dat de opgegeven beweeggrond zoowel de Europeanen als de inlanders gold. Zij voegde er bij, dat Indië, ook wat de daar aanwezige Europesche maatschappij betrof, geen constitutionele staat was, en de eischen van zoodanigen staat daar, zonder het behoud van de orde op het spel te zetten, niet allen konden bevredigd worden. De uitoefening eener krachtige policie mogt er niet belemmerd worden door vormen, waarvan zelfs de toepassing in den geest van hetgeen daaromtrent in Nederland geldt, in verschillende localiteiten aan de grootste bezwaren zou onderhevig zijn."

Hieruit zonde dus voortvloeijen, dat de policie werkelijk het regt bezit, de woning der ingezetenen, huns ondanks, te betreden, doch wij vragen, of eene dergelijke magt niet aan behoorlijke en strikte vormen moest gebonden zijn, met opgave tevens, wanneer en op welke wijze die schending van domicilie aan de policie geoorloofd is. Wij hoorden ten minste wel van het binnendringen door inlandsche policiedienaren in de woningen van Europeanen, alleen op vermoeden van overtreding van pachtvoorwaarden. Wij vermeenen dat eene dusdanige handeling, zoo al niet ongeoorloofd, dan toch ter zeerste krenkend voor de regten der ingezetenen is.

En hoe, wanneer eens de bewoner van zulk een geschonden domicilie die inlandsche policiedienaren met stok of sabel ontving, of welligt gebruik maakte van het regt, hem bij § 3 der nog van kracht zijnde Ordonnantie van 23 Mei 1809 gegeven, en op die indringers losbrandde of hen anderzins afmaakte?

De tweede vraag is, als wij wel onderrigt zijn, in der tijd aan het oordeel der justitie onderworpen, en door haar ontkennend beantwoord.

Onzes inziens laat zich voor en tegen dit punt veel zeggen. Aan de eene zijde zal het der policie soms zeer moeijelijk vallen, sommige zaken tot klaarheid te brengen, wanneer zij de getuigenis van Europeanen moet missen; aan de andere zijde is het hard, dat een Europeaan zoude verpligt zijn, dikwerf om de onbeduidenste voorvallen, voor de policie te verschijnen en zijn vaak kostbaren tijd daarvoor op te offeren.

Bijaldien de reeds voor jaren toegezegde, maar nog steeds in de pen gebleven, algemeene wettelijke bepalingen van policie eindelijk eens het daglicht mogen zien, is het te wenschen, dat, bij eene toestemmende beantwoording dezer vraag, tevens bepaald worde, de wijze van oproeping en die van schadeloosstelling; en dat gelijktijdig maatregelen worden genomen, dat er een geschikt locaal voor de Europesche getuigen aanwezig zij, opdat zij niet langer genoodzaakt zullen wezen, soms langen tijd onder het schuim van inlandsche en chinesche misdadigers te vertoeven.

Uit het bovenstaande vloeit voort, dat eene spoedige voorziening, die eenheid in de bepalingen op de policie brengt, dringend gevorderd wordt. Immers, zoo als wij reeds boven aanmerkten, leiden onduidelijke en tegenstrijdige bepalingen, aan de eene zijde, tot misbruik van gezag en, aan de andere zijde, tot krenking van de regten der ingezetenen. (*Redactie*).

KOFFIJ IN DE OOST.

(Uit de Calcutta Review.)

(Vervolg.)

De geschiktheid van Ceylon voor de koffij-productie wekte de aandacht van den toenmaligen gouverneur, Sir Edward Barnes, wiens proefnemingen spoedig door eenige ondernemende ambtenaren en kooplieden werden nagevolgd. In 1837 werden er verscheidene plantingen aangelegd, die binnen twee jaren gegronde hoop gaven op een gunstigen uitslag. De marktprijzen in Engeland stegen, daar de consumptie de productie overtrof en, toen in 1842 het invoerregt op de buitenlandsche koffij met een stuiver werd verhoogd, nam Ceylon weldra in belangrijkheid toe. Men snelde toen naar de bosschen van Ceylon, als in 1851 naar de goudmijnen, hoewel op kleinere schaal. Uit de onderstaande lijst van verkochte kroonlanderijen moge blijken, met welk een ijver kapitalisten en speculanten zich op dezen nieuwen tak van koloniale nijverheid toelegden.

Het gouvernement verkocht in 1837.... 3,661 Acres.
„ „ „ „ 1838....10,401 „
„ „ „ „ 1839.... 9 570 „
„ „ „ „ 1840....42,841 „
„ „ „ „ 1841....78,685 „
„ „ „ „ 1842....48,388 „
„ „ „ „ 1843....58,336 „
„ „ „ „ 1844....20,415 „
„ „ „ „ 1845....19,062 „

Voor iemand, die in 1841 op Ceylon landde, was alles *couleur de rose* of liever *couleur de café*; de koffij gold in Engeland negentig shillings de centenaar en de kroonboschlanden waren tegen £ 5 de acre zeer gewild. De koffijmanie van die dagen, waarin later de bengaalsche ambtenaren en zaakkundigen zoo ruimschoots deelden, wordt door Izaak Tomkins, een Ceylonesche koopman en planter, aldus beschreven: Ieder, die niet van zijn eigen land kon spreken, was een arme sukkel.

Van den Gouverneur tot den inlandschen klerk konden allen hun vinger leggen op de kaart van Ceylon en zeggen: daar, juist tusschen die bergen, of nabij de bogt van die rivier, ligt mijne koffijplantadje! Wanneer een nieuwling Z. E. den Gouverneur zijne opwachting ging maken, liep het gesprek, eer vijf minuten verloopen waren, over de koffij en het land in Ambegamoa. Gingt gij naar de Finantien, gij vondt den Directeur bezig met de zilveren bast te wrijven van eenige boonen, de eerstelingen van zijnen oogst in het district Ambegamoa.

Vervoegdet gij u bij den Auditeur Generaal, ge hadt hem niet verdiept gevonden in de ingewikkelde geheimen van de koloniale rekening en verantwoording, maar in de opgave van verstrekte koelieloonen op het land Pea-Berrij. Kijk eens even binnen het postkantoor te Colombo, omtrent 4 uren des namiddags; de Kandijpost is juist aangekomen en de brieven worden gesorteerd. Zie eens, hoe gretig de Post-directeur onder dien gemengden hoop scharrelt. Daar heeft hij het — het wekelijksche rapport van zijn Administrateur.

Ook op het bureau van den Directeur der openbare werken, zoudt ge dien ambtenaar ijverig bezig gevonden hebben met eene onbezonnen onderneming, den grooten Ambegamoa-weg, die slechts £ 40,000 zou kosten en, vlak langs zijn land, in dat zijner medeambtenaren zou gaan. In eene mand onder zijne schrijftafel liggen, met officieel stof bedekt, hoopen van bestekken en brieven over lijnen in andere districten, allen gedeponeerd ter nadere overweging.

De rampen van 1847 en 48 liggen nog te versch in het geheugen onzer lezers. De Ceylonesche planters gevoelden den schok, en waren gedurende eenigen tijd niet in staat, de gevolgen van lage prijzen en geruïneerd crediet te weêrstaan. Isaak Tomkins hangt een droevig tafereel op van veler toestand op dit eiland. „Ik wenschte, schrijft hij met bitterheid, dat sommige van die Manchestersche staatkundigen eenige landgoederen in deze streken konden aanschouwen; die woningen met hare gebrokene deuren en vensters; die, eens zoo keurige rozenbedden, even als de hoop van den eigenaar, onder welig onkruid verstikt; die paden met gras begroeid; dat kleine bloemperk, waar Mevrouw eens zoo op verzot was, door de buffels vertreden; dat priëel van jasmijn, waar de planter zoo dikwijls speelde, half neergerukt, half onder de struiken verborgen, een verblijf voor wilde dieren. En waar is de landeigenaar en zijne familie? Hij is bezig de Ceylonesche koorts te krijgen, en £ 5 's maands te verdienen op eene ongezonde, doch voordeel aanbrengende plantaadje, zijne vrouw en kinderen leven of liever rekken hun bestaan door de liefdadigheid van vrienden, want, Mylord, gelukkig hebben wij hier *vrienden*, — er zijn op Ceylon geene Manchestersche fabriekanten. Het was inderdaad eene zware worsteling voor de planters op dit eiland. Verscheidene van de aanzienlijkste handelshuizen staakten hunne betalingen, en op verreweg de meeste landerijen werd aan cultuur niets meer gedaan.

De eene ramp volgde de andere; alles werd met hypotheek bezwaard, de locale dagbladen waren vol annonces van geregtelijke en publieke verkoopingen van gefailleerde landen; geenerlei eigendom was uitgesloten van de prijsvermindering, die daaruit voortvloeide. Goederen, waarvoor duizenden besteed waren, gingen voor weinige honderden in andere handen over en, vóór het einde van 1849, bleven slechts zeer weinig grondbezittingen in handen der oorspronkelijke eigenaars. Te Colombo verminderden de huizen zeer in waarde, en vele afstammelingen van Hollanders en Portugezen, die onvoorzigtelijk hadden gebouwd en verhypothekeerd, vervielen tot armoede.

Wie goederen had ingevoerd, leed groote schade door de tal[rijke] faillissementen van inlandsche handelaars en, ten gevolge va[n] hoeveelheden van allerlei artikelen, die zij om er slechts a[f te ko]men, (publiek) tegen spotprijzen moesten verkoopen. Midd[e]l[er]wijl viel de waarde der producten op de Londensche markt b[e]den de werkelijke waarde, zoodat het nadeelig saldo op den ja[arlij]schen oogst van inlandsche en plantaadje koffij zeker niet [min]der dan een half milloen P. St. bedroeg.

(Wordt vervolgd.)

SCHEEPSBERIGTEN.

Straat Sunda Doorgezeild.

DATUM.		VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN	DATUM	NAAR
November	12	Nederl. Indisch.	Padang Pandjang	J. Worthington	Batavia	10 November	Padang.
"	14	Amerikaansch	Hotespar	Potter	Shanghay	13 October	New-York,
"	15	Nederlandsch	Eva Johanna	H. de Boer	Dordrecht		Batavia
"	—	Een Nederlandsche	korvet sturende om de N. O. onder	quarantaine vlag			
"	—	Engelsch	Allert	P. Petersen	Batavia	14 November	Capetown.
"	—	"	Volant of Balfist	John Green	Singapore	29 October	Liverpool.
"	—	"	Laughing Water	Lay	Manilla	2 "	Cork en Falmouth.
"	16	"	Savina	Arnold	Hongkong	30 "	Sydney.
"	—	"	Cristal Palaci	R. Strewan	Foo-chow	21 "	New-York.
"	—	Amerikaansch	Esther Mory	W. Y. Clark	Manilla	15 September	Boston
"	17	Fransch	François I	H. de Clos	Macao	5 November	Havana
"	—	Oldenburgsch	Ammerland	G. Tasschen	Manilla	23 October	Melbourne
"	18	Zweedsch	Robert Dikson	B. Hjarne	Batavia	17 November	Rotterdam

Aangekomen schepen te *Batavia*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN		AGENTEN.
November	17	Ned. Indisch	stooms.	Samarang Packet	J. F. Scheel	Samarang	15 Nov	Lewert & Co.
"	—	Nederlandsch	bark	Amboina	W. H. Rusman	Uit Zee terug,		Reijnst & Vinju.
"	18	Ned. Indisch	stooms.	Koningin der Nederlanden	E. Lewis	Singapore	15 Nov.	Maclaine, Watson & Co.
"	19	Z. M.	"	Etna	Luit. t/z. 1 kl. Roijen	Amboina	11 Nov.	
"	—	Ned. Indisch	bark	Bacht Mastora	Moh. Habssij	Singkawang	4 Nov.	Buijs, Jacobsen & Co.

Vertrokken schepen van *Batavia*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
November	18	Nederlandsch	bark	Azia	T. Molenaar	Samarang
"	—	"	"	Henriette Gerardina Susanna	A. Sissing	Soerabaija
"	—	"	"	Jacobus Martinus	Meppelder	Pecalongan
"	—	Ned. Indisch	"	Futas Banjermassing	Sarief Mohamat	"
"	—	"	brik	Moostarie	Said Mohamat	Palembang
"	—	Bal	"	Banganica	C. M. van Nooijen	Makasser en Samarang
"	—	Z. M.	stooms.	Gedeh kapt. ter zee	B. H. Staring	Koerstellende N. O.
"	19	Nederlandsch	schip	Kosmopoliet	J. Bouten	Cheribon
"	—	"	brik	Princes Amelia	W. Groeneveld	Nederland
"	20	"	"	St. Michael	Boswijk	Australie
"	—	Nederl.-Indisch	bark	Kim Hensing	Lim Bihntioe	Cheribon
"	—	"	"	Fathool Hair	Said Abdulla	Samarang
"	—	"	"	Annette	Moh. Arsad	Pontianak
"	—	"	stoomb.	Samarang Packet	J. F. Scheel	Samarang

In lading liggende schepen te *Batavia*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Valparaiso*	H. A. Ellerman		Hauger & Schuurman.
"	"	Maarten van Rossem*	P. F. Rijken	Rotterdam	"
"	"	Zeevaart*	H. G. Biesthorst		"
"	"	Julia*	A. van der Kolff		Schimmelpenninck & Co.
"	brik	Joan Jacob	Helphorst		
"	schip	Cornelis Houtman	J. H. Kolman	Amsterdam	"
"	bark	Pantalon	Bruinzeels		"
"	"	Emelie	Marker		"
"	"	Generaal Michiels	Visser		"
"	"	Christiaan Louis	de Vos		"
"	"	Jhr. Mr. van der Wal van Puttershoek	K. Lammerts	Soerabaija	"
"	schip	Acadia	G. Greefkes		"
"	bark	Twee Anthony's	C. van Rijn van Alkemade	Nederland	Reijnst & Vinju.
"	"	Amboina	W. H. Rusman		"
"	4 mast sch.	Argo*	van Teutem	Bezoekie	"
"	bark	Alblasserdam	J. 't Hoen		Maclaine, Watson & Co.
"	"	Cornelis Smit*	R. Weidenaar		"
"	schip	Susanna en Elisabeth*	C. Ouwehand		"
"	bark	Regina Maria*	S. Ouwehand		"
"	"	Stad Middelburg*	D. D. Ouwehand		"
"	schip	Electra*	H. Wegman	Soerabaija	"
"	bark	Generaal de Stuers	F. Fockens	"	"
"	schip	Johanna en Geertruida*	Fleus		"
"	"	Cheribon*	W. J. Coers		Lindberg, Bezoet de Bie & Co.
"	"	Johanna Christina*	J. R. de Boer		"
"	"	Johannes Anthonius*	F. Metz		"
"	"	Louis Meijer*	O. Hazewinkel		"
"	"	[illegible]	J. C. Krijo		"
"	"	President Plate*	J. C. Hartsen		"
"	"	Noord Braband*	H. R. Bok		"
"	"	President van Rijckevorsel*	C. Vermeij		"
"	"	Cornelia en Geertruida	C. E. Hoeksma		"
"	bark	Voorwaarts*	G. F. Bus		"
"	"	Souburg*			"
"	"	S. van Heel	J. H. Dietz		"
"	schip	Nieuwland	D. G. Pott		"
"	bark	Elisabeth	H. A. Harms		"
"	"	Willem III*	G. van der Burg		"
"	"	Susanna*	C. J. Kalsbeek		van Olmeren, Rueb & Co.
"	schip	Willem de Zwijger	B. L. van der Dries	Passoeroean	"
"	"	Ternate*	T. Cars. Tin		"
"	"	Johanna Maria Christina	Gorter		Paine, Stricker & Co
"	"	Anna Justina	Siedenburg	Nederland	"
"	"	Vijf Gebroeders	G. J. Teenema		B. Kopersmit & Co.
"	"	Neptunus*	P. Schuurman		"
"	bark	Wilhelmina Lucia*	G. Poolman		"
"	schip	Twee Gebusters*	P. Kuisenkamp	Pecalongan	"
"	bark	Baltimore	Brakke	Soerabaija	"
"	"	Waterloo*	D. Duiniker	Samarang	"
"	"	Karel en Henricus	A. van der Geer	Soerabaija	Dümmler & Co.
"	"	Postiljon*	van de Poll	Japan	"
"	"	Abel Tasman*	J. R. Rijken		de Weerdt, Ruijl & Co.
"	"	Tagal*	Göbel		"
"	"	Koning en Vaderland	van Bruggen		"
"	"	H. Liduina	van Brink		"
"	"	Allegonda Jacoba	Deurholtz		J. Cezard & Co.
"	"	Ottilie Magaretha	Hazelhoff		"
"	"	Eersteling*	T. G. C. Mannen		"
"	schip	Willem de Eerste	T. J. Niedfeld		"
"	"	Delft*	van Geelkerken		"
"	bark	Landbouw*	P. Kleijnenberg		"
"	schip	Admiraal de Ruijter	B. Koster		E. Moormann & Co.
"	bark	Ferdinandina Emma	Tange	Soerabaija	"
"	"	Koning Willem III	Zeijlstra	Soerabaija	B. van Leeuwen & Co.
"	"	Senior	Swart		C. Bahre en G. Kinder.
Nederl. Ind.	"	Java*	Worthington		Schimmelpenninck & Co.
"	"	Ameer*	Sech Balfagie	Soerabaija	Buijs, Jacobsen & Co.
"	"	Djadul Karim*	Abdul Rachman	Samarang	"
"	"	Fulkul Nasar*	van Garling	"	"
"	bark	Adenan*	Amanoedin	Bandjermassing	"
"	"	Kim Tianhout*	Goei Benghiat		"
"	brik	Arachman*	Moh. Seman		"
"	bark	Fathool Mobarik*	Kassan	Palembang	"
"	brik	So-ootdin*	D. T. Varkevisser		B. J. Jacobs.
"	bark	Faid Alim*	Sech Abdulla	Indramaijo	"
"	brik	Marzoek*	Sech Oemar Bagoei	Soerabaija	"
"	brik	Atiatool Rachman*	Sech Oemar Bafadal		"
"	bark	Wilhelmina Cox*	Deibel	Samarang	Cassalette & Co.
Engelsch	schoener	Alice Martin*	Starres		Hunter, Houghton & Co.
"	bark	Vernon*	Gilbert		"
"	"	Richard Thornton	J. D. Ramsay		Martin, Dyce & Co.
Fransch	"	Mauritius*	Regnier		C. Bahre & G. Kinder.
Amerikaansch	brik	Escort*	Pepper		Paine, Stricker & Co.
"	bark	Oriental*	Parker	Amerika	Maclaine, Watson & Co.
Bremer	"	Flut*	Wiegand	Holland	C. Bahre & G. Kinder.
"	brik	Theresa*	Hobsrat	Amsterdam	"
"	schip	Clara*	Huneken	Bremen	"
Hamburg	schoener	Helene*	Range		"
"	schip	Arracan*	Both	Nederland	Metzendorff, Wilmans & Co.
"	"	Cesar Godefroy*	Stortenbecker		"
"	"	Nemmuhlen*	Heuer		"
Hanover	"	Osnabruck	Wolff	Hamburg	C. Bahre & G. Kinder.
"	"	Kroonprins Ernst August	Meijer		"
"	"	Luneburg*	Woortman		F. Moormann & Co.
"	bark	Munster*	Kok	Soerabaija	"
Deensch	"	Johann Christoph*	Nielsen	Europa	Paine, Stricker & Co.

Aangekomen schepen te *Samarang*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Nov.	4	Fr.	schip	Confiance	S. David	Batavia.
"	5	Ned.	"	Johannes Lodewijk	H. v. d. Waal	"
"	—	"	bark	Guurtje en Maria	Bourse Wils	Cheribon.
"	6	N. I.	brik	Alrachman	Moh. Seman	Banjermass.
"	—	Ned.	bark	Orion	C. Borgholte	Cheribon.
"	—	N. I.	"	Famile	J. Huwart	Riouw.
"	—	"	"	Eaidool Rachman	S. Rachman	Batavia.
"	—	"	"	Joesrool Kaiiat	Sech Said	"
"	—	"	"	Tae Goan	Liem Tikan	Riouw.
"	—	Ned.	schip	Prins Fred. d. Nederl.	C. C. de Witt	Batavia.
"	9	N. I.	"	Sara Eleonora	D. Schuijmer	"
"	—	Eng.	"	Agamemnon	Thompson	Soerabaija.

Vertrokken schepen van *Samarang*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Nov.	5	N. I.	bark	Said Maskoor	Hadj. Achmat.	Banje[rmass.]
"	—	"	"	Wilhelmina Cox	H. P. Deibel	Batavia.
"	—	"	stooms.	Samarang Packet	J. F. Scheel	Bat. en [illegible]
"	6	"	schoen.	Machmood	Moham. Malik	Soerab[aija]
"	—	Ned.	schip	Noach	Wierikx	Nederl[and]
"	7	"	"	Javaan	H. Munnix.	[illegible]
"	—	N. I.	bark	Madina	Hadj. IJoesoop	Singapo[re]
"	9	Ned.	"	Theodora Machtilda	D. Boelhouwer	Soera[baija]
"	—	"	"	de Stad Nijmegen	H. P. Cruijs	"
"	10	N. I.	"	Atitoor Rachman	Koesnin	Banjer[mass.]
"	11	"	"	Soedul Hair	Sech Bahar. on	Cheribo[n]

TWEEDE BIJVOEGSEL behoorende bij den *Java-Bode*, van Zaturdag, 20 November 1858, No. 93.

In lading liggende schepen te *Samarang*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	BESTEMMING.	AGENTEN
Nederlandsch....	bark	Jeanette & Agatha	A. Cleijndert		Dorrepaal & Co.
"	schip	Philips van Marnix	E. van Duijn	Batavia	B. Kopersmit & Co.
"	"	Jan Pieterzoon Koen	P. A. C. Hugenholtz	Nederland	Dorrepaal & Co.
"	"	Grondwet	F. C. Kamminga	"	
"	"	Ardjoeno	J. F. A. Rapp		"
"	"	Guurtje en Maria	F. J. Boursse Wils	"	B. Kopersmit & Co.
"	"	Orion	C. M. Borghorst	"	"
"	"	Prins Frederik der Nederlanden	C. C. de Wit	Soerabaija	Dorrepaal & Co.
"	"	Johannes Lodewijk	A. H. van der Waal	Nederland	"
Nederl. Indie....	bark	Atidjatoor Rachman.	Sech Ba-asir	Singapore	Gezagvoerder.
"	"	Marianne Anthoinette	J. Winter	Batavia	B. Kopersmit & Co.
"	"	Ellen	T. A. P. Wentholt	Batavia of Pekalongan	"
"	"	Joesrool Karim	S. A. B. A. Said		Gezagvoerder.
"	"	l'Amitie	J. Huwart		"
"	"	Sara Eleonora	D. Schuijmer		"
Fransch..........	schip	Notre Dame de Victoires	H. M. de L'Etang	Frankrijk	Dorrepaal & Co.
"	"	Confiance	F. David	Bordeaux	C. Dammitz & Co.
Engelsch..........	"	Agamemnon	Thompson	Nederland	MacNeill & Co.

Aangekomen Schepen te *Soerabaija*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Nov.	2	Ned.	bark	Jonge Jan	E. H. Pfeiffer	Batavia.
"	—	"	"	Willem Daniel	T. de Meester	"
"	—	Pruiss.	"	Ida Mathilde	L. H. Gronow	Singapore.
"	3	N. I.	schoen.	Jupiter	W. H. Voll	Macasser.
"	—	"	bark	Koksing	Ho Boenting	Batavia.
"	—	"	schoen.	Bella	Jono	Pasoeroean.
"	4	Hanov.	bark	Kroonpr. Ernst August	C. Meijer	Rio de Janeiro
"	—	Ned.	schip	Margaretha Johanna	Wassenaar	Batavia.
"	—	"	brik	Louise	Antusch	"
"	5	"	schip	Oceaan	E. Poestkoke	"

Vertrokken Schepen van *Soerabaija*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Nov.	2	Ned.	bark	Resident van Son	C. Kramers	Banjermass.
"	—	"	"	Nederland en Oranje	L. van Ruijven	Nederland.
"	3	Eng.	schip	Agamemnon	R. Thompson	"
"	4	Ned.	"	Tonia	C. F. Zeeman	"
"	—	N. I.	bark	Hing Goan	Intje Aloewie	Balie Beleling.

In lading liggende schepen *te Soerabaija.*

VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	Drie Vrienden	J. Anderson		Fraser, Eaton & Co.
	Bellatrix	van der Wijck		"
"	Zaanstroom	Schaap	Nederland.	Schimmelpenninck & Co.
"	Jan Schouten	J. Coening Meijer		"
"	Jacob	Börger	Golf van Perzie.	Mathieu & Co.
"	Delfshaven	Schaap, qq,	"	B. Kopersmit & Co.
"	Lourens Koster	Koenen		Ruyl, Cramer & Co.
"	Atlas	B. Bakker	Amsterdam.	P. Kervel & Co.
"	Amazone	Abbink	Nederland.	Schimmelpenninck & Co.
"	Phoenix	Johansen		"
"	Reinhardt	J. W. Bark. v. d. Sprenkel	Timor	"
"	Louisa Anthoinetta	Mc. Kenzie		Adam & Co.
"	Cathar. Wilhelmina	Popken		Ruyl, Cramer & Co.
"	Everdina Elisabeth	C. J. Tonjes		"
"	Johannes Albertus	J. C. Loudt		B. J. van Eck & Co.
"	Jonge Jan	Pheiffer	Nederland.	"
Nederl. Indisch.	Fear Not	Mackenzie		Adam & Co.
Engelsch.	Henry Winch	Griffin	Singapore.	"
"	Sophia Fraser	Wilson	"	"
"	Monsood	Hare	Nederland.	van Leeuwen & Co.
Hamburgsch	Wildeman	Kalckliser	Hamburg.	Matthieu & Co.
Zweedsche	Charlotte	Clase	Nederland.	Adam & Co.
"	Caroline	Kilman	"	"
Pruissische	Ferdinand Nies	L. H. Gronow	Amsterdam.	B. J. van Eck & Co.

HANDELSBERIGTEN.

Rotterdam, 6 October.

Zoo als wel te verwachten was na den levendigen omzet der voorgaande maand, waarin zulke enorme hoeveelheden van de meeste hoofdartikelen den hamer passeerden en in de 2de hand overgingen; trad weder eene iets stillere periode in; zoodat de markt gedurende de laatste 14 dagen over het algemeen een zeer kalm aanzien had en de omzettingen uit de hand binnen vrij beperkten grens bleven. Zulks had echter volstrekt geen ongunstigen invloed op de aan onze markt heerschende stemming; integendeel bleef dezelve voortdurend zeer vast en de in onze vorige uitgesprokene gunstige meening omtrent den handelstoestand wordt meer en meer bevestigd.

Koffij nam op nieuw eene gunstigere positie in; vooral sedert het bekend worden der bij de N. H. M. gedurende de maand September plaats gevondene afleveringen, welke het onverwacht hooge cijfer van 409879 bn. bereikten; zoodat thans nog 299,198 bn. van de in de laatste veiling verkochte kwantiteit, benevens 12,423 bn. op ontvang-cedullen, dus een totaal van 311,621 bn. ter voorziening in de behoeften tot het voorjaar overblijven. Voorzeker levert de toenemende aftrek van *Java* Koffij, een sprekend bewijs, dat de consumtie dezer soort sterk toeneemt en dezelve op den tegenwoordigen prijsstand, andere bijsoorten weder meer en meer verdringt.

Hierdoor in hun vertrouwen versterkt, hebben de houders hunne vorderingen op nieuw verhoogd en wordt thans goed ord. *Java* vrij algemeen op 33 c. gehouden, terwijl men te vergeefs $32^1/_2$ c. biedt. Van particulieren aanvoer is niets aan de markt en hebben wij dus daaromtrent alleen nog de afdoening te melden van 2700 bn. *Padang* per *Gouverneur van Swieten* tot 31 à $34^1/_2$ c., welke kort na het vertrek van onze vorige plaats vond. In *West-Ind.* soorten gaat ook bij gebrek aan disponibelen voorraad bijna niets om; de daarvan in de 2de hand voorkomende partijtjes werden zeer hoog gehouden. De voorraad van *Brazil* en *Ceylon* bij de N. H. M. is nog niet aangeslagen.

Ruwe Suiker. Sedert de laatste mail werden verkocht:

249 kr. *Java* per *Factory*,
188 " do. zeilende per *Cornelis Wernard Eduard*,
392 " do. do. per *Goede Verwachting*;

tot geheime prijzen, benevens 379 kr. do. factuur $8^3/_4$ zeilende per *Cornelis Wernard Eduard* tot *f* 33.

Zeilende zijn eenige partijen tot veilingsprijzen van 21 Sept. aangeboden, welke echter tot heden tot geene omzettingen aanleiding hebben gegeven.

Thee. De handel in dit artikel blijft gering, doch in de prijzen is geen verandering; naar fijne soorten *Congo* vertoonde zich meer vraag, ten gevolge der prijs verbetering op de Londensche markt. De *Java* Thee, den 14den October in veiling, wordt getaxeerd als volgt: *Boei* 55 @ 70 c., *Congo* 68 @ 95 c, *Kemposi* 80 @ 90 c., *Souchon* 70 @ 110 c., *Pecco* 110 @ 300 c., *Tonkay* 50 @ 110 c., *Schin* 35 @ 70 c., *Hysant* 50 @ 130 c., *Uxim* 65 @ 130 c., *Joosjes* 110 @ 180 c.

In **Rijst** kwamen geene afdoeningen tot stand; de vraag is gering en de houders zijn nog niet geneigd om den verkoop door verdere toegevendheid te dwingen. De prijzen zijn dus nominaal onveranderd. De voorraad in de 1ste hand bedroeg op 1 dezer 148,500 bn. tegen 96,500 bn. in 1857.

Specerijen. Naar NOTEN No. 2, FOELIE en NAGELEN bleef tot veilingsprijzen nog eenige vraag. NOTEN No. 1 van vroegere veilingen werden daarentegen iets lager aangeboden. PEPER vast. PIMENT met meer attentie.

Tabak. In *Oost-Indische* soorten ging bij gebrek aan disponibelen voorraad niets om. De voorraad in de eerste hand bedraagt thans: 165 vn. *Maryland*, 963 vn. *Virginie*, 389 p. *Manilla*, 114 cer. *Cuba* en 235 cer. *IJara*. Tegen Woensdag 13 dezer zijn in veiling aangeslagen: 27 vn. *Maryland*, 319 pakk. *Brazil*, 36 pakk. *Manilla*, 29 pakk. *Java*, 10 cer. *Havana*, 8 cer. *Cuba* en 6 kistj. *Cavendish*.

Katoen blijft goed prijshoudend doch zonder noemenswaardigen omzet; daar onze markt geheel van disponibelen voorraad ontbloot is.

Huiden. Omtrent de in onze vorige gemelde verkoopen bij inschrijving, vernamen wij nog dat de partij ex *Tonia* werd gegund tot ca. 52 c. en die ex *Sophia Koningin der Nederlanden* tot ca. 55 c.

Indigo en Cochenille. De op 28 September te Amsterdam door de N.H.M. gehoudene veiling is ook zeer gunstig afgeloopen, zijnde alles verkocht tot aanmerkelijk hoogere prijzen dan in de Mei-veiling betaald werden, als:

Java Indigo.

Ordinair en hard.	50 – 80 cts.	hooger dan Mei ll.
Goed en mooi middel . . .	50 – 60 "	
Fijn en middel fijn . . .	50 – 70 "	
Hoog fijn	70 – 80 "	

Java Cochenille.

No. 1.	10 – 30 cts. hooger dan Mei ll.
" 2.	
" 8.	
" 9.	

Voor **Banca Tin** vertoonde zich gedurende de laatste 8 dagen weder meer vraag, tengevolge waarvan ca. 4000 blokken tot *f* $68^1/_2$ werden afgedaan, en de markt ook voor dit artikel weder een iets levendiger aanzien heeft.

Van **Arak** zijn sedert onze vorige afgedaan 108 leggers per *Holland* te Amsterdam, voor een huis alhier, aangevoerd; ook werden te Amsterdam nog een paar partijtjes verhandeld als 37 leggers per *Eclipse* en 30 leggers per *Palembang*; de prijzen, schoon niet juist bekend geworden, zijn omstreeks gelijk aan de vroeger betaalde.

Cocosolie. De per *Dorothea Henrietta* aangevoerde 350 ton zullen 15 dezer geveild worden. De beschrijving en taxatie is als volgt: 540 fusten, 288.000 kil., prima wit, *f* 24 à *f* $24^1/_2$ en 60 fusten, 35,000 kil., goed wit, *f* $23^1/_2$ à *f* 24.

Campher blijft in eene flaauwe stemming, er is niet meer dan 35 à 37 cts. te bedingen. **Tamarinde** onveranderd, alleen voor mooije kwaliteit zoude plaatsing te vinden en *f* 10 te bedingen zijn. **Cubeben** nominaal 80 cts.; bijna geheel opgeruimd, **Radix Galanga** is weder stil geworden en nominaal *f* 35. **Chin. Kaneel** blijft tot 64 cts. te koop, waartoe van tijd tot tijd kleine omzettingen plaats hebben. **Cassia Lignea Vera** met zeer geringen aftrek, alleen goede krachtige soort is gevraagd maar schaarsch. 59 pakken per *Joan* aangebragt werden à 33 cts. verkocht. Van blanke soort met weinig smaak werden 779 pakjes verkocht tot geheimen prijs. **Star-Anijs** nominaal 45 cts. **Oleum Anisi Stellati** met koopers tot *f* $5^1/_2$ waartoe echter niet aan de markt is. **Oleum Cajaputi** niet meer dan 150 à 160 cts. waard. **Geconfijte Gember.** Van de 300 kisten mooije kwaliteit per *Concurrent* 30 September geveild, werden 220 kisten à 75 cts. verkocht, de overige zijn à 80 cts. opgehouden. *Japansche* **Was** op nieuw gevraagd en sortering B met *f* $37^1/_2$ betaald, nu *f* 39 gehouden, dat gelijk met sortering A is. **Gum Elasticum** door gebrek aan disponiblen voorraad zonder handel. De N. H. M. heeft tegen 29 dezer ca. 47,000 k°. in veiling aangeslagen, terwijl door een particulieren houder 2 November ca. 80,000 k°. zullen geveild worden. Een coulante afloop tot goederen prijs wordt te gemoet gezien. De notering is: 2de soort *f* 42 à *f* 43, 1ste soort *f* 47 à *f* 50. **Gutta Percha.** 29 dezer worden door N. H. M. ca. 24,000 k°. geveild. Het artikel geniet vraag. **Gum Damar.** Ook hiervan heeft de N. H. M. haren voorraad van [illegible] kisten op denzelfden datum in veiling aangeslagen; tot 30 c. werden in de laatste dagen eenige partijtjes van de markt genomen. **Schildpad.** 26 dezer worden door N. H. M. 59 kisten geveild, die naar kwaliteit getaxeerd zijn, van *f* 17 tot *f* 5. 2 November komen nog 3 kisten van particulieren aanvoer in veiling. **Paerlmoerschelpen.** Op denzelfden dag worden door N. H. M. in veiling aangeboden: 109,306 stuks, ca. 51,000 k°., waarvan de groote getaxeerd zijn 80 à 85 c., de kleine 90 à 95 c.

Bindrotting blijft goed gevraagd, er wordt eene willige afloop der veiling van overmorgen te gemoet gezien; afgedaan zijn bij particulieren 1900 bossen per Factorij. De voorraad bij de N. H. M. in alle havens bedraagt heden 112,044 bossen, terwijl bij particulieren niets voorhanden is.

Amsterdam, 6 October.

Tabak In *Oost-Indie* soorten is niet omgegaan dan de gisteren in veiling gebragte 114 pak. *Manila Visayas Iloilo* waarvan 28 pak verkocht tot $38^1/_2$ à 81 c., 49 pak opgehouden tot 38 à $38^1/_2$ en 37 pak niet geveild. De voorraad op heden bedraagt: 212 vn. *Maryland*, 41 vn. *Virginie*, 15 vn *Stelen*, 14148 pakk. *Java*, 217 pakk. *Manila*, 1346 cer. *St. Domingo* en 47 cer. *Ambalema*.

ZEETIJDINGEN.

Aangekomen.

Brouwershaven, 1 Oct. Gerhard, Toujes, New-York.
5 Iltstein und Welcher, Bosse, Baltimore.
7 Arnold Boninger, Bushagen, Baltimore.
Hellevoetsluis, 24 Sept. Bengalen, Planten, New-York.
30 Addison Child, Smith, Boston.
3 Oct. Wilhelmina en Elise, Priebe, New-York.
5 Inkermann, Sandstrom, New-York.
Texel, 24 Sept. Lincluden Castle, Mc. Allan, Akyab.

Vertrokken.

Brouwershaven, 29 Sept. Zephir, de Vries. Jason, Lourens, Broedertrouw, Rotgans, allen n. Batavia.
Texel, 29 Sept. Henriette Geertruida, de Boer, Batavia.
Gezusters, Visser, New-York.
Vlissingen, 22 Sept. Anna Geertruida, v. Ingen, Rio de Janeiro.

Zeilklaar.

Brouwershaven, 7 Oct. Vier Gebroeders, Buuk, Batavia.
Princes Sophia, Hoffman, Padang.
Hellevoetsluis, 7 Oct. Triton, Adriaans, Batavia.
Singapore, Schmidt, Valparaiso.
Bacchus, Zuidema, Philadelphia.
Ocean, Klöpper, New-York.
Texel, 2 Oct. Amicitia, Gaaff, Melbourne.
Aguetha, Jonker, Batavia.
Hollandia, Ruige, do.
Nederland, Hoekstra, do.
Louise Roelofiene, Sybrandi, Soerabaija.
Sophia Elisabeth, v. d. Hoef, New-York.

VREEMDE HAVENS.

Aangekomen.

Falmouth, 1 Oct. Catharina, Velt, Rio Grande.
4 Alida, Dallinga, dito.
Bremerhaven, 20 Sept. Anna Louise, Lakrooij, Akyab.
Gothenburg, 21 Sept. Christina Helena, Tjebbes, Amsterdam
St. Helena, 18 Aug. Goede Verwachting. v. Lindeck, Batavia.
vertrok 19 n. Amsterdam.
20 Pieter, Lammers, Batavia.
vertrok 21 n. Dordrecht.
21 Zeeland. Hazewinkel, Padang.
vertrok n. Rotterdam.
Corn. Wern. Eduard, Bakker, Batavia.
vertrok 23 n. Rotterdam.
Horizont, Bekker, Batavia.
vertrok n. Amsterdam.
29 Californie, de Wijn, Bombay.
Willem Kroonprins der Nederlanden, Zetteler, Batavia.
Mary en Hillegonda, Keus, dito.
30 Johanna Maria, Overgaauw dito.
Daniel, Brand, dito.
Rotterdam, Poort. dito.
Wilhelmine, Ihuen, dito.
Marianna, Grönbeck, dito.
Tafelbaai, (Kaap de Goede Hoop) 7 Aug. H. Liduina, ten Brink, Cardiff.
18 Emilie, Marker, dito.
20 Pantalon, Bruijnzeels, Swansea.
Jacobus Martinus, Meppeluer, dito.
New-York, 15 Sept. Concordia. v. Zanten, Rotterdam.
Amicitia, Wygers, Amsterdam.
Baltimore, 9 Sept. Fosca Helena, de Waal, Philadelphia.
om voor Amsterdam te laden.
Boston, 19 Sept. R. B. Forbes, Bullard, Batavia en Padang.
Havana, 29 Aug. Adm. van Heemskerk, Koning, Macao.
vertrok 12 Sept. n. Dordrecht.
31 P. C. Hooft, Koens. Macao.
5 Sept. Henr. Louisa, Dekker, Amsterdam.
Rio Janeiro, 8 Aug. Alberdina, Scherpbier, Londen.
9 Willem Eggers, Faber, Liverpool.
11 Dirk Hendrik, dito.
17 Zeelandia, Blaakhert, Cardiff.
19 Brazilie Packet, Nijman, New-Castle.
20 Maria, v. Wulven, dito.
28 De Waarden, Agtien, dito.
Buenos-Ayres. 3 Aug. Argo, Scherpbier, Hamburg.
Economy, de Jong, Rotterdam.
30 Sara en Elisabeth, Kuyper, Rotterdam.

Vertrokken.

Glasgow, 29 Sept. Ellen Rodge, Mc. Kay, Batavia.
Shields, 26 Sept. Jacoba Cornelia, Roosenboom. Hongkong.
Havre, 1 Oct. Alph. Nic. Cezard, Lebozec, Batavia en Manilla.
Triëst, 27 Sept. Anna Maria Henriette, Zwanenburg, Rio Janeiro,
Tafelbaai, (Kaap de Goede Hoop) 31 Julij. Estafette. Rietveld, Port-Natal.
Rio Janeiro, 10 Aug. Noordhoorn, v. Leeuwen, Falmouth.
11 Joan Jacob, Wiphorst, Batavia,
21 Christiaan Louis, de Vos, dito.
Buenos-Ayres, 29 Julij. Wubb en Willem, Bontekoe, het Kanaal.
San Francisco, 8 Aug. Sam. Hendrikus, Bouten, Sydney, (via Humbold.)

Gepasseerd.

Deal, 1 Oct. Henr. en Geertr., de Boer, Amsterdam n. Batavia.
2 Broedertrouw, Rotgans, Rotterdam n. dito.
Wight, 26 Sept. Ferd. en Louis, de Weerd, Amsterdam n. dito.

Zeilklaar.

New-York. Reintje, Teensma, Amsterdam.

Schepen in Lading.

Rotterdam. Batavia, Juno, Bruijns. — Stella Maris, Leefiang. — Adm. de Winter, de Boer. — Jannetje, Lupcke. — Batavia, Sam. en Soerab., Ph, Samhiri, Lion. — Aegidia en Pauline, Veltman. — Soerabaija, Comm. des Konings v. d. Heijm, Hoogestraten. — Padang, Gouv. van Swieten, v. d. Harst. — Kaap de Goede Hoop. Bulgersteyn. Verhagen. — Valparaiso, Bonita. Lafrens. — New-York, Bremerhaven, Hilken. — Epaminondas, Brandt, — Casilda, Stafford. — Boston, Bengalen, Planten. — Addison Child, Smith. — Baltimore, Mississippe, Allen.

Amsterdam. Batavia, Nassau, Huffnagel. — Zeenymph, Witsen Elias. — Concurrent, de Wit. — Batavia, Samarang en Soerabaija, Holland, Auffworth. — Samarang en Soerabaija, Jacoba Corn. Clasina, Delefleur. — De Zwaan, van Hemert. — Soerabaija, Stad Gouda, Breuning. — Singapore, Stad Leijden. v. d. Worm. — New-York, Caïro, Wooster. — Jacoba, van Duyn. — Liverpool, Joan Melchior Kemper, Salm.

Vertrokken Passagiers.

Naar Batavia per *Zephir*, kapt. de Vries: De heeren Rengers, Hora Siccama, F. C. van den Berg, H. van den Heuvel, K. Schumacher, P, W. J. Stokman, J. B. de Koning en Hammat; douairière P. H. Reijnst, geboren van den Bosch en twee kinderen, en mejufvr. Hoogeweg.

Per *Jason*, kapt. Lourens: De heeren C. A. D. Wierts van Coehoorn met echtg. en vier kinderen en twee bedienden, Oudemans en echtg., Wulp en echtg., Hitz en echtg., Bish met echtg. en vijf kinderen, J. F. F. Moet, P. J. Bezoet de Bie, R. J. M. Frescarode; Mr. J. G. T. Timmermans. E. de Kuyper, J. B. Jaspers, J. A Meessen, Serius en Italiens; mevrn. J. de Groot, Rouffaer met twee bedienden en S. J. H. W. Jacometti met een bediende, mejufvrn. J. Wulp, C. Speet, L. A. van Noël en L. Strick van Wijck, benevens eenige Ind. bedienden.

MARKTPRIJZEN.

Te BATAVIA, den 19den November 1858.

Koffij, Java *f* 31,—
——— Padang *f* 32,— afgedaan.
Rijst, Indramaijoe met zakken, *f* 130,— @ *f* 120.
——— witte Batavia 1ste kwaliteit, *f* 110,— @ *f* 150,—
——— " " 2de " *f* 120,— @ *f* 125,—
——— Carga *f* 95.— @ *f* 100,—
Suiker, witte N°. 16 *f* 19,50 geboden.
Arak, *f* 65,—
Wisselkoers op Holland 101. @ 102%
" op Engeland, *f* 11,50.

Te SOERABAIJA, den 13den November 1858.

Suiker N°. 16 ℘ picol *f* 18,—
Koffij ℘ picol, *f* 30,—
Rijst, (witte) ℘ koyang *f* 140,— @ *f* 150.—
" (carga) " " *f* 110,— @ *f* 125.—
Koehuiden ℘ 100 stuks, *f* 200.— @ *f* 300,—
Arak. ℘ legger, *f* 50.—
Klapper olie ℘ picol, *f* 15,—
Wisselkoers, Pari
Rotting, *f* $8^1/_2$. @ *f* 9,—

HANDELSBERIGTEN.

Aan- en Uitvoer te Batavia *van den 4 tot en met den* 6 *November* 1858.

Aanvoer.

Van Nederland, per Ned. schip *Asia*, gezagv. Molenaar, agenten Haager en Schuurman.

160 balen zakken, *N. H. M.*
242 coll. diverse gouvernements goederen, *Gouvernement.*
10 coll. meubelen, *Gebr. Roselje en co.*
100 vaatjes spijkers, 2 kisten, diversen, *Order.*
24 coll. manufacturen, 1 kist diversen, 1 baal laken, *Engelhard en co.*
50 balen manufacturen, *J. Cézard en co.*
120 kn. wijn, *E. Moormann en co.*
26 kn. manufacturen, 4 do. kook, *Paine Stricker en co.*
20 kn. manufacturen, *Borneo Compagny Limited.*
1 rijtuig, 1 brandkast, *Arnold en zoon.*
10 balen zakken, *B. Kopersmit en co.*
9 balen manufacturen, *Busing, Schröder en co.*
21 kisten wijn, *Anemaet.*
16 kisten manufacturen, *Crone, van der Beek en Co.*
27 kisten manufacturen, *Pandel en Stiehaus.*
1 kist koopmanschappen, *Order.*
3 kn. en 1 baal manufacturen, *Agenten.*
2 kisten boeken, *H. M. van Dorp.*
1 kist diversen, *Tong Seng Kang.*
2 kisten medicijnen, *Göring en co.*
1 vaatje ijzerwerk, *John Pryce en co.*
250 ks. kaas, 175 vs. boter, *Gezagvoerder.*

Van Glasgow, per Eng. schip *Sydney*, gezagv. Grant, agenten [illegible]
30 tonnen steenkolen, *Maclaine, Watson en co.*
47 vn. wijn, 11 do. verf, 13 coll. machinerien, 20 mand. aardewerk; *Adam en co.*
20 mand. aardewerk, *Burt, Mylie en co.*
11 coll, diversen, 16 suikerpannen. 2536 coll. machenerien, 1 suikerpan, 100 tonnen ballast ijzer *Major, Matzen en co.*
30 coll. zwavelzuur, *Hartsen en co.*
112 coll. machinerien, *Curtis en Dormaar.*
4 coll. diversen, *Order.*

Van Banka, per Ned. Ind. bark *Foolkool Seroer*, gezagv. Sech Bagoesen.
7806 pic. tin, *Gouvernement.*

Van Balie, per Ned. Ind. bark *Fatkoor Rachman*, gezagv. Hadjie Moh. Saleh.
400 pic. rijst, 800 do. kadele, 900 do. koffij, 100 ps. koehuiden. 4500 ps. op. matten. *Gezagvoerder.*

Van Indramaijoe, per Ned. Ind. bark *Faid Alim*, gezagv. Sech Waher.
4100 pic. rijst, 30 ps. balken, *van der Ptas en Francis.*

Van Nederland per Ned. schip *Ferdinandina en Emma*, gezagv. Tange, agenten E. Moormann en co.
2 kisten diversen, *Tiedeman en van Kerchem.*
4 vaatjes provisien, 10 do. boter, 1 kistje provisien. 2 pullen stroop, 1 kistje zaden, *van Slooten, Morgan en co.*
1 kistje glaswerk, *Reynst en Vinju.*
100 vaatjes boter, 100 mand. bier. 1 ks. wijn, 28 do. papier, 44 balen zakken, 100/m steenen, 897 staven ijzer, 220 kistjes blik, 200 vaatjes spijkers, 675 blokken zink, 716 coll. manufacturen, *Agenten.*
11 kisten manufacturen, 25 pakken garen, *Busing, Schröder en co.*
20 coll. manufacturen, *Engelhard en co,*

Voor Soerabaija,
1 portret, 1 aardglobe, 1 kistje boeken, 2 do. koopmanschappen, 53 do. manufacturen. *Order.*

Uitvoer.

Naar Macasser per Ned. schip *Drie Gezusters*, gezagv. Fischer. agenten B. Kopersmit en co.
400 tonnen en 5 vaten buskruid, uit het entrep. *N. H. M.*
3 kisten kleederen, 1 vat vleesch, 1 do. meel, uit het entrep. *de Weerdt, Ruyl en co.*
41 coll. diverse gouvernements goederen *Gouvernement.*
En verdere aan boord gebleven lading.

Naar Nederland, per Bremer schip *Iffland*, gezagv. Keer, agenten Busing. Schröder en co.
1851 zakken rijst, 1390 bossen rotting, *Aan boord gebleven lading.*
6785 pic. suiker, 4682 do. rijst. 19 do. rotting, 64 leggers arak, *Agenten.*

Naar Nederland, via Tjilatjap per Ned. schip *Staatsraad van der Houven*, gezagv. Hazewinkel, agenten de Weerdt, Ruyl en co.
50 keld. genever, 2 kn. wijn, 1 trommel kleederen, 1 vat koolteer. *Landberg, Bezoet de Bie en co.*
15,000 ps. goeniezakken, *N. H. M.*

Voor Nederland,
400 pic. rotting, 600 do. tin, *N. H. M.*

Naar Nederland, via Soerabaija, per Ned. schip *Christina Agatha*, gezagv. Esink, agenten ....
Lading voor Nederland.
120 pic. rotting, 350 do. tin, *N. H. M,*
En verder aan boord gebleven lading voor Engeland.

Naar Amsterdam, per Ned. schip *Petronella Catharina*, gezagv. Hagen, agenten de Weerdt, Ruyl en co.
1392 ℔ cochnnille, 2624 ps. runder huiden, 300 pic. tin, 612 do. koffij, 6949 suiker, 75 do. rotting, *N. H. M,*

Aangekomen Passagiers te Batavia,

van den 17 tot en met 19 November 1858.

Met het Ned. Ind. stoomschip Batavia, kapt. C. C. L. Neyts. de hh. van Hogendorp, bisschop Vrancken, H. Hofstede en echtg., Peuchen, van Heijningen, Deibel en Z. M. troepen van Soerabaija.

Met de Ned. bark Henriette Geraruina Susanna, kapt. A. Sissingh, de heer le Compte van Amsterdam.

Met het Ned. Ind. stoomschip Palembang. kapt. H. J. Roseboom, mevrouw Leefegel en. Z. M. troepen van Singkawang.

Met het Ned. Ind. stoomschip Samarang Packet, kapt. J. F. Scheel, de hh. van den Berg, van Goens, Siegmunk, mejufvr. Hultaer en Z. M. troepen van Samarang via Cheribon.

Met het Ned. Ind. stoomschip Koningin der Nederlanden, kapt. E. Lewis, de hh. S. Serlè, Ter Meulen, Menzies en Melbourn van Singapore.

Vertrokken Passagiers van Batavia.

van den 17 tot en met den 19 November 1858.

Met de Ned. bark Jan van Brakel, kapt. C. Verheij, de hh. L. Knieffler en M. H. Gildemeester naar Japan.

Met de Ned. bark Alcor, kapt. T. J. van Oppen, de heer A. Sel, echtg. en 5 kinderen naar Nederland.

Met de Zweedsche bark Robert Dickson, kapt. B. Hjarne, de heer D. E. Bergsteld naar Nederland.

Snelpersdruk van H. M. van Dorp, te Batavia.

Aangekomen.

Bewesterhaven, 3 Oct. ... New-York.

... Bordeaux.

20 Addison Child, Smith, Boston.

... Oct. Wilhelmina en Eliza, ... New-York.

VERSCHEIDENE HAVENS.

Aangekomen.

Batavia, 1 ... Catharina, ... Rio Janeiro.

... Batavia.

... Amsterdam.

... Rotterdam.

... Batavia.

... Rotterdam.

Vertrokken.

... Rotterdam.

... Rotterdam.

... Batavia.

Binnenlandsche Berigten.

... Havana.

... Batavia.